

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XIX. letnik.

V Ljubljani, maja 1902.

V. zvezek.

Peta nedelja po Veliki noči.

Molitev — zdravilo zoper greh.

Prosíte, in bote prejeli, da bo vaše
veselje dopolnjeno. Jan. 16, 24.

Današnja nedelja s svojim evangelijem o prošnji, o molitvi, nas vpelje v tako imenovani prošnji ali križev teden, ko bomo zopet v spokornih procesijah hodili prosit Boga, da bi nam dal vsega, česar potrebujemo za dušo in telo ter nas tudi varoval čez leto vsega dušnega in telesnega zlega. Zato nam kliče danes sveta cerkev z besedami Jezusovimi: *Prosíte in bote prejeli, da bo vaše veselje dopolnjeno.* Kristijan pa more le takrat biti resnično vesel, živeti veselo v Gospodu, ako ima mirno vest, ako je brez smrtnega greha. Najboljše sredstvo za pravično in veselo življenje, za dušni mir pa je — molitev. — Sv. Avguštin pravi: „Tisti zna prav živeti, kdor zna prav moliti.“ Prav pa moli tisti, kdor moli tako, kakor uči Jezus v današnjem evangeliju, rekoč: *Ako bote Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal*, t. j. prositi treba v Jezusovem duhu, po njegovi misli in po njegovem neskončnem zasluženju.

V Jezusovem duhu, po njegovem namenu in v njegovem imenu pa je gotovo najbolj tista molitev, ki jo opravimo zoper to, kar Jezusa žali, kar nam vzame pravo dušno veselje, in to je greh.

Greh je dušna bolezen, le prevečkrat silno nevarna dušna bolezen. Zoper telesne bolezni iščemo in rabimo zdravila, deloma taka in zato, da ne bi zboleli, deloma taka, da ozdravimo, če smo

bolni, slednjič krepilna, da si po prestani boleznih okrepčamo telesne moči.

Podobno je tudi pri dušni bolezni in njenem zdravlilu, pri molitvi. Molitev ima namreč to zdravilno moč, da 1. varuje pred grehom, 2. ozdravi od greha, in 3. okrepi dušo za stanovitnost in druge krščanske čednosti.

Kako se ta trojna zdravilna lastnost in moč molitve razodeva, pokažem vam v naslednjem.

1. Rekel sem, da molitev varuje pred grehom. S tem hočemo reči, da molitev obvaruje človeka skušnjav ali v skušnjavah varuje, da ne privoli vanje. V tem smislu nas uči moliti božji Zveličar: *In nas ne vpelji v skušnjava!* Zato je velel Jezus svojim učencem na Oljski gori: *Molite, da ne pridete v skušnjava.* (Mat. 26, 41.)

Ko je Mojzes dolgo molil na Sinajski gori ter se z Bogom pogovarjal, se je vrnil čez 40 dni k ljudstvu, in glejte, bil je ves izpremenjen, *njegovo obličje se je lesketalo zavoljo pogovora z Gospodom. Ko so pa Aron in Israelovi otroci videli Mojzesovo obličje lesketati se, so se bali k njemu pristopiti.* (II. Mojz. 34, 29. 30.) Glejte, ljubi kristijani, v tem moč molitve in njeno zdravilo zoper razne skušnjave. Tako se namreč tudi pobožnega kristijana duša vsled molitve takorekoč lesketa, da se hudobni duh ne upa tako blizu pristopiti, to je nadlegovati ga s skušnjavami in zapeljevati v greh.

O rimskem cesarju Julijanu Odpadniku (od vere namreč) se pripoveduje, da je bil v zvezi s samim hudobnim duhom, ki mu je služil v človeški podobi. Ko se je vojskoval v Perziji, poslal je na zahod hudobnega duha, da bi mu prinesel nekaj odgovorov iz tistih dežel. Ko satan gre po svojem namenu, pride do gozda, kjer vidi nekega puščavnika moliti; ondi obstane in se vrne, ne izvršivši svoje naloge. Cesar Julijan ga vpraša, zakaj se je vrnil, ne da bi opravil naročilo? Satan odvrne: „Saj sem čakal deset dni, kdaj bo puščavnik Publij jenjal moliti, da bi jaz šel naprej, toda, ker on ni nehal moliti, moral sem jaz opustiti svoj opravek.“

Taka je torej moč molitve proti peklenskimi duhovom. Iz tega pa tudi sledi, kako potrebno je človeku moliti, zlasti tistemu, kdor živi v velikih skušnjavah, kdor se ima mnogo vojskovati proti napadom hudobnega duha.

Hvala in slava pa božji previdnosti, da nam je dala toliko srednikov, kateri pospešujejo naše molitve pred božjim prestolom.

V prvi vrsti stoji „proseča vsemogočnost“, kakor imenuje Marijo neki cerkveni učenik, sv. cerkev pa „pribežališče grešnikov“ in „pomoč kristijanov“; potem so naši angeli varihi, naši patroni in drugi zveličani nebeški. Le pogosto jih kličimo na pomoč!

2. Molitev pa tudi ozdravi od greha, ne v tem pomenu, kakor bi izbrisala greh, ker to more samo zakrament svete pokore, ampak v tem smislu, da zmanjša kazni za greh, ali vsaj očisti dušo grešnih navad in ostankov greha ter zavira hude strasti. Zato se molitev nalaga za pokoro. Zato molimo po litanijah vseh svetnikov prošnji teden: „Bog, ki Te greh razžali in pokora potolaži . . .“

Ponižni cestinar je molil v templu: *Bog, bodi milostljiv meni, grešniku! Vam povem, pravi Zveličar, da je šel opravičen v svojo hišo.* (Luk. 18, 13. 14.) Cestinar je v svesti si svoje grešnosti molil, in sicer ponižno molil, zato je našel milost pred Bogom. Psalmist pa hvali Boga za dar molitve in milosti tako-le: *Hvaljen bodi Bog, ki ni odvrnil moje prošnje, in ne svojega usmiljenja od mene.* (65, 20.) Sv. Avguštin pravi gledé na to: „Večna zveza je med molitvijo človekovo in med usmiljenjem božjim. Ne odtegni se molitvi, in Bog ti ne bo odtegnil svojega usmiljenja.“ — Tako n. pr. je sprejel Bog kot zadostilo molitev kralja Ezekija in mu je podaljšal življenje za 15 let ter tudi obvaroval njega in Jeruzalem pred Asirijani.

Navedem še besede sv. Janeza Zlatousta: „Kakor ogenj od strani rjo, tako nas molitve očistijo grešnih madežev.“ Grešne navade so kakor strupeno seme, iz katerega poženo lahko prejšnji grehi, ako se to seme skrbno ne izkorenini. Oj, koliko ubogih grešnikov odloži sicer v spovednici svoje grehe, toda, ker v srcu še tli prejšnja strast in ni še popolnoma zamrla grešna navada, zato kmalu padejo zopet v iste grehe; grešna navada postane zopet njihova huda mati. Kaj storiti? Treba rabiti zdravilo, namreč molitev, in sicer gorečo in pogostno, katera nam izprosi božjo milost, da moremo ljuliko greha korenito populiti. Molitev dokonča, kar je spoved začela, spoved je začetek poboljšanja, molitev spolnitev boljšega življenja.

Iz tega pa morete tudi lahko spoznati, zakaj hudobni duh ne odvrča ljudi toliko od spovedi, kakor od molitve. Odvrča pa od molitve človeka s tem, da mu zbuja druge misli, slika spokorno življenje pretežavno, stavi moteče podobe pred dušne oči ter mu razburja domišljijo.

Sv. Makariju je bahato povedal satan, da njegovi menihi nikoli ne molijo, ne da bi njega in tovarišev ne bilo zraven. Sv. Makarij prosi Boga, naj mu pokaže, če je to res, s čimer se satan hvali. In glej, po celi cerkvi ugleda sv. Makarij majhne zamurčke letati in menihom pri molitvi nagajati. Nekateri menihom zatiskajo oči, in menihi precej podremlejo, drugi devljejo menihom prst v usta, in menihom se začne zdehati; zopet nekateri se pokažejo molivcem v podobi žensk, drugi kakor zidarji ali težaki ali pivci in pri tem in onem opravilu. Kar pa so hudobci delali kot za igračo, na vse to so molivci mislili v srcu.

Zakaj take in tolike skušnjave? Zato, ker satan pozna vrednost dobre molitve, zato, ker vé, da kristijan, ki po odpuščenem grehu rad moli, ne bo pustil, da bi ga strast zopet premagala ter bi se povrnil v prejšnje grehe.

3. Molitev pa ima slednjič tudi krepilno moč, da kristijan ostane stanoviten v dobrem ter si nabira svetih čednosti. Brez tega zdravilnega in krepilnega pripomočka ne bo nihče ohranil svoje duše v krščanski pravičnosti. Sv. Peter je sam prebridko skusil, kako daleč je zašel na dvorišču velikega duhovna. Ker je preveč zaupal sebi in premalo čul ter pazil na svoje nagnjenje. Zato je zapisal potem kot resničen spokornik v svoj prvi list opomin: *Bodite modri in čujte v molitvah* (4, 7). — Sv. Jakob pa nas zagotavlja tako-le: *Vsak dober dar in vsako popolno darilo je od zgoraj in pride od Očeta svetlobe*. (1, 17.) Kako pa se dobi tak *dober dar in popolno darilo*, pové nam sv. Vincencij Fererij s to-le primero: Kakor tisti, kdor hoče svoj vrt namočiti po vodovodu, mora napraviti prekope in rove, tako tudi, kdor hoče krepilne milosti od zgoraj prejeti, mora jo po posebnem potu napeljati v svoje srce. To pa se zgodi s pobožno molitvijo, pravi sv. Vincencij dalje, po njeni pripomoči nam dohajajo časni, telesni in dušni blagri. Brez molitve je vse zastonj, nihče ne ostane brez molitve stanoviten v dobrem in nihče ne napreduje v krščanskem življenju brez tega pomočka.

Salomon, spoznavši slabost človeško, ki nas tako lahko premaga, je zapisal te-le besede v bukve Modrosti (8, 21.): *Ko sem pa izvedel, da ne morem drugače biti sdršljiv, kakor če Bog dá, sem stopil pred Gospoda, in ga prosil ter sem govoril iz vsega svojega srca*. Čujte še eno primero!

Vsak vé, kaj treba storiti, če hoče kdo pozidati lepo hišo. Najprej se mora vsa odstraniti, kar ovira zidanje. Treba v prvo iztrebiti, izsekati ali izstreljati, kar je na tistem kraju hiši

na potu, potem treba svet zravnati, temelj izkopati, gradivo zvoziti skupaj, potem kamen na kamen, opeko na opeko lepo pokladati ter navpično zidati in skrbno vezati pa paziti, da je apno prav namešano in gradivo vse dobro. Podobno pa je treba tudi vse vrediti, če hočemo postaviti v svojem srcu poslopje krščanske popolnosti. Najprej treba odstraniti zadržke krščanskega življenja — grehe; to se zgodi s sv. spovedjo. Potem treba čednost na čednost nakladati in za dobro vezilo skrbeti; to pa je molitev. Brez molitve niso čednosti stalne, brez molitve se more v kratkem celo poslopje dobro začetega čednostnega življenja podreti. Sveti Bonaventura pravi: „Nestanovitna je sestava dobrih del, ako je pogostna in pobožna molitev ne drži skupaj.“ Sv. Bernard pa nas tako-le opominja: „Kdo smo mi, ali kakšna je naša moč, da bi se mogli vstavljati tolikim skušnjavam? To je gotovo, kar pričakuje Bog od nas, da mi, videč svojo lastno pomanjkljivost, z vso ponižnostjo hitimo k njegovemu usmiljenju. Zato vas prosim, bratje, da imate zmiraj pri rokah najvarnejše pribežališče — molitev.“

Iz vsega tega, kar ste danes slišali, ljubi kristijani, pa morete za gotovo sklepati, da se pred božjim sodnim stolom ne bomo nihče mogel izgovarjati radi svoje malopridnosti. Božji sodnik namreč poreče: „Ali si mogel vstavljati se skušnjavam ali ne? Če si se mogel, zakaj se nisi? Če pa se nisi mogel, zakaj me nisi prosil pomoči v pobožni in pogostni molitvi? Ko bi bil ti iskal zdravilno moč molitve, skusil bi bil gotovo, da molitev najbolje varuje pred grehom, da molitev ozdravi od greha, in da molitev okrepi dušo za krščanske čednosti.“ Amen.

V. Bernik.

Križev teden.

1. Molitev je skupni jezik v kraljestvu božjem.

Jaz sam hočem biti v tvojih ustih
in te bom poučil, kako govori.

II. Mojz. 6, 12.

Najčudovitejši dar, ki ga je človek prejel od Boga, je pač dar govora. Govor kaže, da ima človek duha, da ima v sebi višje življenje. Z besedo damo duška čuvstvom, ki napolnjujejo naše

srce, žalostnim in veselim, in ko jih razodenemo prijateljem, vteši se naše srce. V prijateljskem krogu se žalost lažje prenaša, veselje se podvoji. Z besedo poučujemo nevedne, tolažimo žalostne, in zagrešenim dušam zopet delimo srčni mir. Po besedi se človek neizmerno loči od vseh drugih ustvarjenih bitij. — Ko je Gospod Bog ustvaril svetove, je bilo na zemlji vse tiho. Ustanovil je rastlinstvo, ki nas sedaj razveseljuje z raznimi bojami in z duhtečo vonjavo, vendar ni bilo toliko lepo, da bi bilo od Boga prejelo dar govora. Prikazali so se krasni hrošči in pisani metulji, ali némi so ferčali semtertja. Šele ptički, oznanjevalci višjega reda v stvarstvu, so razvili glas, vendar je ta glas brez občutkov, brez duhovitosti, brez izraza. Ptič poje, ker ga mora narava in kakor ga mora narava.

Edini človek ima dar govora, zato ker ima v sebi neumrjočo dušo. Že slavni Aristotel pravi: „Kjer je umstveni duh, tam je tudi beseda.“ Beseda in um sta nerazdeljiva, neločljiva, ker oba sta znak mislečega, neumrjočega duha. Največa umetnost na zemlji je pa tudi govornišstvo, ki mogočno vpliva na človeka. Navdušena beseda vname stotisoče za junaška dejanja; in razburjenost, ki je orožniki ne morejo potolažiti, se poleže, ako moder govornik izgovori primerno besedo. Ne morem si misliti človeške družbe brez daru govora. Brez jezika bi ne bilo zgodovine, ne izobraženosti in nobenega napredka. V živalstvu ni nobenega razvitka, ker manjka govora. Ko bi se žival naučila govoriti, kaj bi pomagalo, ko bi vendar tega daru ne mogla izročiti mlajšemu zarodu. Jezikovno vprašanje je torej eno najvažnejših, česar se prepričamo v sedanjem času najboljše. Kjer govorijo razne jezike, tam je težko vladati, edinost je silno težavna. Kako bi bilo šele brez govora? — Bilo bi vladanje nemogoče. Da torej božje kraljestvo med nami obstane edino in krepko, je treba skupnega jezika, po katerem se udje tega kraljestva spoznajo, tesno sklenejo, po katerem občujejo s svojim vladarjem in Gospodom. Ta jezik v kraljestvu božjem je — molitev. Molitve je jezik, ki ga govore otroci božji, je jezik, v katerem občujejo s svojim Bogom.

I. Da bote to lažje umeli, dovolite mi, da vam pojasnim v podobi. V neki deželi je bila katoliška cerkev hudo preganjana. Marsikateri katoličan je moral zapustiti svoje imetje in se podati v tuje kraje, kjer so živeli neznani ljudje, govorili neznan jezik in so se videle tuje šege. Ubogi pregnanec je taval semtertja plah

in boječ, kakor da ima grozno hudodelstvo na svoji vesti. Naenkrat ugleda cerkev, hišo božjo. Zvon v visoki lini se oglasi in vabi v notranje prostore. Tujec se podá v cerkev, nevidna moč ga vleče noter. Tu zagleda krasno okinčano hišo božjo, ki so jo postavili starodavni pradedje in pokazali, koliko jim je bila pri srcu čast božja. Zdajci se oglasijo orglje, ki spremljajo pevski zbor. O kako se topi pri teh glasih srce tujčevo! V tem trenutku se mu zdí, da je zapustil zemljo in se preselil v nebeške višave. V tem trenutku spozna, da svet, ki ga je pregnal z domače zemlje, mu vendar ene stvari ne more vzeti, namreč srčnega miru.

Toda pregnanec se ozre krog sebe, in spozna, da je še na zemlji, v solzni dolini. Od vrat do altarja klečé verniki, niti glasu ni čuti iz njihovih ust. Toda na prvi pogled spozna tujec, da verniki tiho molijo, da si med molitvijo trkajo na prsi in počasi prebirajo rožni venec. Duhoven pred altarjem pa daruje v njihovem imenu nekrvavi dar. Sedaj vemo, kje da smo. Dasiravno se tu govori tuj jezik in so videti neznani običaji, kaj če to? Saj tudi tukaj poznajo nebeškega Očeta in govorijo ž njim v istem jeziku, ko doma. Bogu bodi torej hvala, da smo mi, pregnani iz domačih tal, našli drugo domovino, da smo zapustivši doma naše brate, tukaj našli toliko bratov, kolikor je vernikov. V tem trenutku torej spoznamo, da je molitev edino sredstvo, ki edini človeštvo v edinosti duha, v edinosti srca, katero edinost je razdrlo nesrečno početje pri babilonskem stolpu. Človek, ki skusi gorjé človeštva, spozna v svoji zapuščenosti, da je molitev res nebeška lestva, po kateri se mi dvigamo kvišku, po kateri prihaja pa tudi tolažba in pomoč k nam doli. V nesreči šele spoznamo ceno molitve, po kateri govorimo z Bogom, če smem tako reči — od ust do ust brez vsacega tolmača.

Pogani so v prejšnjih boljših časih še molili, toda polagoma je molitev popolnoma izginila izmed njih. Čudili so se torej, ko so videli, da kristijani molijo. Molitev je bila torej nova stopnja v duhovnem ali n ravstvenem razvitku. Ko bi Bog ne bil človeka učil molitve, človek bi si ne bil upal moliti. Molitev je sicer ena tistih dolžnosti, ki jih tirja natorna postava, pamet in vest. Vendar je molitev tako vzvišena, da bi se človek ne bil upal moliti, da ga Bog sam ni nagibal in pri-govarjal k molitvi in mu dal potrebne pomoči.

Krščanska molitev je torej po besedah sv. Pavla *milost od Boga, je dar sv. Duha*. Od Očeta je prejel človek pravico do

molitve, od Sina način, od sv. Duha pa moč molitve. Svet se zgraža nad molitvijo in nad molivci; pa zakaj? Zato, ker je molitev povzdigovanje duha k Bogu; duh se odloči od sveta, vzdigne se pa v rajske višave. Molitev je meja, ki kristijana loči od sveta. Svet ume le to, kar je svetovega, više se pa ne dvigne. Svet ne ume molitve, zatorej se je ogiblje, je ne ljubi in v enomer zatrjuje, da molitve ne potrebuje. Toda, če tudi ljudje tisočkrat povdarjajo, da molitve ne potrebujejo, vendar rečem in trdim, da je to laž, katere sami ne verjamejo. Žival zamore živeti, ne da bi molila; zavoljo tega pa se ne čuti nesrečne, ker ji manjka pameti in jezika. Človek pa, ki se je v svoji obupnosti odrekel nadnaravnemu življenju, zanemarja sicer molitev, ker ga bridko spominja dni nedolžnosti, ki jih je po lastni krivdi zapravljal, toda srce mu pravi, da ravno on je najbolj potreben molitve. Srce hrepeni po ljubezni, um išče resnice, jezik pa hoče moliti, če je le še kaj verskega čutila v prsah. Človek, ki ima tolike vojske s svojimi strastmi, katerega toliko stane hrepenenje po spolnjenju, kako bi mogel živeti brez molitve? Pač verjamem, če mi kdo poreče: „Srce mi je trdo kot kamen, ne najdem moči za molitev.“ Nikdo pa ne sme in ne more reči: „Jaz nimam potrebe moliti.“

II. Ako nas pa vse veže dolžnost molitve, sami iz lastne moči pa nismo vstani moliti, kam naj se zatečemo, kdo nam more pomagati? Odgovor najdemo v svetem evangeliju. Pri sv. Lukežu (11, 1.) beremo, da so učenci stopili pred Gospoda in so ga prosili rekoč: *Gospod, uči nas moliti*. Učenci niso prosili le v svojem imenu, marveč v imenu vesoljnega človeštva, ki je koprnelo po odrešenju, po spolnjenju. In Modrost božja, ki odpira usta mutastim in dá zgovornost otroškemu jeziku, le-ta Modrost se je milostno ozrla na to prošnjo. Božji sin ni le sam molil, marveč nas tudi z zgledom nagibal k molitvi. Toda zdelo se mu je še premalo. V tej velevažni stvari nam je hotel biti ne le zgled in predpoda, marveč sam v lastni osebi nas je učil molitve. Kakor sv. apostol Pavel pravi v pričetku svojega lista do Hebrejcev, *je Bog nekdanj mnogokrat in po mnogih potih govoril očakom po prerokih in drugih služabnikih in ljudem nasnanil, kaj naj verujejo, kaj storé in opusté*. Molitve pa nas je sam učil, tako važna se mu je zdela molitev.

To pa po vsi pravici. Ako je namreč jezik znamenje življenja, spodobilo se je, da on, ki je začetnik življenja, nas je sam učil molitve. Zatorej govori v II. Mojzesovih bukvah (6, 12.): *Jaz sam hočem biti v tvojih ustih in te bom poučil, kako govôri.* In ko so se časi spolnili, je božji Sin odprl svoja blažena usta in rekel: *Tako tedaj molite: Oče naš, kateri si v nebesih.* (Luk. 11, 12.) V tem trenutku je neuki postal moder; jezik, dosedaj neokreten, se je omajal in jel gladko moliti; človeštvo je govorilo nov jezik, jezik, ki so ga razodela sama nebesa, jezik molitve.

Molitev pa zna ceniti le oni, ki živi duhovno življenje. V tisti meri, kakor kdo molitev neguje ali zanemarja, v tisti meri raste ali pojema njegovo duhovno življenje. Sedaj pa presodite sami, kakšnega duha so tisti, ki zaničljivo sodijo o molitvi, češ, to je samo mehanično blebetanje brez duha! Moli naj človek v svojem srcu. — Jaz pa pravim: Lepo je, če človek moli s srcem; če je srce napolnjeno svetih čuvstev. Ali resničen je pregovor: Kar v srcu vre, to skozi usta gre. Če je v srcu kaj pobožnosti, se rada pokaže na zunaj in to je prav, ker molivec s tem samega sebe podpira in druge izpodbuja. Človek skoraj ni zmožen prikriti svojih čuvstev; žalost, veselje, strah, upanje, ki napolnuje njegovo srce, vse to se zrcali na licih. Jeli mogoče, da bi pobožnost skrita ostala v srcu? Res je, da je zgolj notranja molitev boljša od ustne, res je, da notranja molitev ali premišljevanje visoko presega ustno; vendar vsak ni zmožen premišljevanja v pravem pomenu besede, zatorej naj skrbno goji ustno molitev in prepričal se bode, da mu bo prinesla veliko duhovno korist. V kratkem se bo spremenil, ne bo več tolikanj raztresen, površen, njegovo mišljenje bode postalo bolj resnobno; s kratka: živel bode duhovno življenje. Molitev in notranje duhovno življenje sta torej v najtesnejši zvezi.

Ravno tako neutemeljen je stavek: *Jaz imam vero, če tudi ne molim.* Vera in molitev gresta skupaj, brez molitve ni vere. Kdor ne moli, ta se ne čuti odvisnega od Boga. Kdor zanemarja molitev, podere lestvo, ki vodi k Bogu. Kdor zaničuje molitev, ta zaničuje in taji Boga. Molitev je davek, ki smo ga dolžni Bogu, našemu Stvarniku in najvišjemu Gospodu. Kdor ve, kdo je Bog, in kaj je človek, on je prisiljen moliti. Kdor pa ne moli, on ne veruje v Boga ali pa zanemarja dolžnosti do njega.

III. Moliti moramo pa ne samo zavoljo Boga, marveč tudi zavoljo sebe, da sebe preustrojimo in spopolnimo! Kadar človek moli, gleda nekako v duhu popolnosti božje, svetost božjo. V tej luči preišče potem svoje nepopolnosti in napake, sramuje se jih, boljša jih in skuša bližati se idejalu, ki je Bog. Ker je torej molitev pogovor z Bogom, o Bogu, ob enem pa tudi razgovor o lastnih pegah in nepopolnostih, zavoljo tega je v najtesnejši zvezi z vero. Kdor torej v resnici moli, on je tudi v resnici veren, in kdor je v resnici veren, on je na potu v zveličanje.

1. Meseni človek tudi kaj rad ugovarja: Kaj imam jaz od molitve? Od nje ne morem živeti. Ubogi človek, ki ne poznaš drugega užitka, kakor jed, pijačo in denar, ti spoznavaš v svojo sramoto, da nimaš pojma o stvareh, ki sežejo v večno življenje. Molčim za sedaj o tem, da nam molitev donaša tudi časnih blagrov. Ali neizmerno večje vrednosti je molitev, ker nas reši greha in nas kakor na orlovih perutih dviga kvišku nad vsakdanje življenje, nad reve, ki nas obdajajo krog in krog. Že iz tega ozira je molitev sedanjemu svetu prava dobrotin in potreba; pravim sedanjemu svetu, ki je tako malo idealen, ki zdihuje in ječi pod težo vsakdanjih skrbi in preobilnega dela. Nesreča ni to, kar človeka na zunaj teži, marveč to, kar greni njegovo srce. Vse težave, revščino in bolezen prenaša človek radovoljnim srcem, dokler mu ne opeša duh. Če pa ta omaga, potem je konec zadovoljnosti in miru. Zatorej so silno obžalovati krivi nauki, ki se dandanes vcepljujejo delavski množici, češ, edina sreča je v tem, da je možnjček vedno poln denarja in želodec preskrbljen z dobro in obilno hrano. Ta materijalna načela so glaven vzrok npravstvene sprijenosti in vir socialne revščine. Kdor bo našel leka socialnim ranam, ta bo velik dobrotin človeštva. To zdravilo pa je že davnej pripravljeno; imenuje se molitev. Dokler človek pobožno moli, verjemite mi, on se bo obvaroval golega materijalizma, ki duha popolnoma vklene v sužnost in je vir vse npravstvene in socialne propalosti.

Mislimo si krščanskega delavca, ki za majhno plačilo dela v to varni od zore do mraka. Težko ohrani življenje sebi in obilni družini ob pičlem zaslužku. Skrb se mu pozna na licih, na hoji; in to delo, ta skrb traja šest dolgih dni. Ali za temi napoči sedmi dan, dan Gospodov. Kdor sreča našega delavca v nedeljo, komaj ga spozna. Obleka njegova sicer ni dosti boljša; ali glavo nosi danes bolj po konci, njegov obraz je danes jasen in zaveden, kaj ti

nedelja je prost dan, in ta dan se dviga ponosno njegov duh, dviga se gori do božjega prestola. Pa tudi med tednom njegov duh ni vklenjen. Vsak dan najde par trenutkov, ki jih v molitvi daruje Bogu. Tudi med delom se spominja Boga in pošilja kratke zdihljeje k njemu. To občevanje z Bogom ga dviga nad vsakdanje skrbi in reve, v katerih bi sicer omagal in se časno in večno pogubil. — Delo pa, ki ni združeno z molitvijo, stori, da duh postane mrzel, neobčutljiv, lesen. Zatorej rečem: Kdor hoče dandanes ohraniti svoje ideale in sredi materialnega sveta zvest ostati svojemu poklicu, svojemu od Boga postavljenemu namenu, on mora moliti, on mora biti velik prijatelj molitve.

2. Kakor se pa po molitvi duh dviga kvišku, lahko trdim, da po molitvi tudi prejmemo vso pomoč, ki jo potrebujemo od Boga. Kdor po molitvi ničesar ne doseže, je kriv sam. Sv. apostol Jakob namreč piše: *Prosi pa s zaupanjem, brez vsega pomišljevanja; sakaj kdor si pomišlja, je podoben morskemu valu, katerega veter meče semtertja.* (I, 6.) Vsi sveti evangelisti priporočajo poleg zaupanja tudi vstrajnost. *Prositate in se vam bo dalo, iščite in bote naši, trkajte in se vam bo odprlo.* (Mat. 7, 7.) Torej, kdor hoče z molitvijo kaj doseči, mora zaupljivo in vstrajno moliti. Stanovitna in goreča molitev predere oblake in pride do prestola božjega. (Prid. 35, 21.)

Napačno bi bilo in kazalo bi malo zaupanja, ko bi kdo dvomil, jeli nam bo hotel Bog dati tudi časnih pripomočkov in blagrov. Saj nas je Gospod sam učil, naj prosimo vsakdanjega kruha. Res je sicer, da se moramo truditi z delom svojih rok za vsakdanji kruh, ali ko bi ne molili, zastonj bi se trudili. Kolikokrat človek seje, pa nič ne žanje, ker manjka blagoslova od zgoraj. Človek se čuti zapuščenega od Boga, ker se je preveč zanašal sam nase; in vendar bi človek vse dosegel, kar je zanj v resnici zveličavno, ko bi le goreče molil. Ker torej poznate dolžnost, poznate pripomoček, molite! Molite goreče, molite zaupljivo, molite stanovitno. Najprvo je treba spoznati, kaj vam manjka, potem vedeti, kje se najde pomoč, tretjič pa storiti, kar Bog zahteva. Vse to troje stori on, ki moli.

3. Kristjan pa pri molitvi ne misli samo nase. Njemu je več za božjo čast in za splošni blagor. Šele četrta prošnja v očenašu se ozira na osebne zadeve, pa še takrat govorimo v množnem številu: Daj nam, odpusti nam! Taka molitev je v resnici katoliška, za vse, pa tudi apostoljska, kajti po spričevanju

premnogih cerkvenih očetov so že apostoli zapovedovali, da moli cerkev pri očitni službi božji ne samo zase in za svoje služabnike, marveč tudi za kralje, cesarje in oblastnike, za mir in varnost v državi, za splošno blagostanje, za vdove in sirote; sveta cerkev prosi mladini nedolžnost, zmotenim razsvetljenje, grešnim spreobrnjenje, popotnikom varnost na morju, zemlji rodovitnost, bolnikom zdravje, umirajočim srečno zadnjo uro, dušam v vicah rešenje. To, predragi, prosite tudi vi v teh prošnjih dneh. Litanije vseh svetnikov imajo v sebi vse te prošnje, iz srca naj vam pridejo in gotovo bodo prišle tudi do premilega božjega Srca.

4. Toda čem dalje se razširja in razvija sveta cerkev, tem širja morajo tudi postati naša srca, tem več morajo obsegati naše molitve. Pred našimi očmi vidimo neustrašene oznanovalce svete vere, pa tudi sovražnike in zapeljivce vernega ljudstva, vidimo, koliko koristi krščanski tisk, koliko pa škoduje protiversko pisarenje. Pred našo dušo stopijo zbornice, kjer se kujejo za cerkev in za državo pomenljive postave. Vse to nam pride na um, ko se pripravljamo k molitvi, v trenutku prehodimo vesoljni svet in čutimo revo in nadlogo, ki tare ubogo človeštvo in prosimo presv. Srce Jezusovo za milost in usmiljenje, za pomoč v vseh stvareh; vse naj bi pospeševalo razširjanje kraljestva božjega na zemlji.

Lahko bi še dalje govoril o molitvi, a čas je prekratko odmerjen. Zatorej rečem le tole: Pristni duh krščanstva se kaže večidel v molitvi. Naj mi kdo zatrjuje pri nebesih in zemlji, da je dober kristjan, ako ga ne vidim moliti, ne verjamem mu. *Mi kristjani nismo prejeli duha sužnosti in strahu, marveč duha otrok, v katerem kličemo: Aba, t. j. Oče.* Otrok ljubi, pa tudi spoštuje svojega očeta. Tudi mi se moramo Očetu bližati v ljubezni in spoštovanju, v prepričanju, da smo grešni, pred Bogom malovredni. Vendar se mu moramo bližati polni zaupanja; saj je Bog naš oče, on vé za nas, on skrbi za nas, nič nas ne bo zadelo, kar bi Bogu ne bilo znano. Ta duh otrok božjih se mora razodevati v vseh naših molitvah. — Kdor se skriva božjemu očesu, kakor Adam po storjenem grehu, komur jezik zastane, kadar je treba govoriti s svojim Bogom, ta ni iz hiše božje. Kdor Boga šele trudapolno išče, ko je treba moliti, ta ima še dolgo pot do krščanske popolnosti. Tuji naj rekó: *Kdo izmed nas samore iti do neba, da nam je doli prinese?* (Deut. 30, 12.) Otroci v pravem pomenu besede pa so tisti, katerim

je Bog prav blizu, je v njihovih ustih, v njihovem srcu, v njihovem dejanju. (Deut. 30, 14.) Bog sicer tudi njega ne zametuje, kateremu gre molitev še težko od rok, ki le z velikim trudom koraka po potu zapovedi, ki se med vednim vojskovanjem z uporno naravo prizadeva za krščansko pravičnost. Tudi on je otrok božji, toda mladoleten je še, potrebuje še mleka. (Hebr. 5, 12.) Nobeden izmed nas pa ne sme mirovati, dokler ni odložil, kar je otroškega, in postal mož po svojem prepričanju in delovanju. Najboljša poskušnja, koliko da smo na tem potu napredovali, je pa molitev. Čim bolj pogosto molimo, čim bolj nam je molitev prišla v navado, tem bolj nam je molitev življenje, in življenje nam je molitev.

Preljubi! V današnjem premišljevanju smo se tedaj prepričali, da je molitev skupni jezik vseh vernikov na zemlji, da je molitev državni jezik božjega kraljestva na zemlji. Kjer govoré ta jezik, tam je prava cerkev Jezusova, tam resnica, življenje in zveličanje. Amen.

P. H.

2. Lehkomiselna molitev in opuščanje molitve.

Prosíte in boste prejeli, da bo vaše veselje dopolnjeno. Jan. 16, 24.

Neki učenjak se je peljal čez reko. Reka je bila na videz mirna. Nobena nevarnost ni grozila. Učeni mož je brez skrbi sedel v čolniču in vprašal čolnarja: „Prijatelj, povej mi, ali umeš kaj iz modroslovja?“ — „Ne umem!“ — odgovori naglo čolnar in pridno obrača veslo. „Izgubil si četrtno svojega življenja!“ vzdihne sočutno učenjak. „Ali pa morda kaj veš zgodovine?“ — „Ne vem“, se zopet odreže čolnar. „Izgubil si polovico svojega življenja,“ ga pomiluje učenjak. „Ali veš kaj o zvezdarstvu?“ — „Ne vem!“ — „Nesrečnež, izgubil si tri četrtnine svojega življenja“, obžaluje učeni mož prostaka, ki o vseh teh vednostih ni imel nobenega pojma, ne opazi pa, kako se dviga krog njega vihar, ne vidi, da je čolnič zašel nenadoma v poguben vrtinec in da čolnar napenja vse svoje moči, da bi se rešil iz njega. „Gospod, ali znaš plavati?“ zagrmí zdajci zamišljenemu učenjaku na ušesa čolnar. — „Ne znam.“ — „Izgubil si celo svoje življenje. Če te ne rešijo te-le moje roke, ne pomore ti niti tvoja m. drost, niti zgodovina, niti zvezdarstvo!“ — Čolnar upre še enkrat na vso moč veslo v valove; videč, da jim ni kos, zgrabi učenjaka, plane ž njim v vodo in ga reši.

Zakaj vam omenjam ta dogodek? Zato, ker se pečamo v življenju z najrazličnejšimi rečmi, radi pa pozabljamo pripomoček, ki nas more rešiti pogube v vrtincu življenja.

Oni učenjak je imel glavo polno najrazličnejših vednosti, zaničevaje se je oziral na čolnarja in ga pomiloval zaradi njegove nevednosti; toda pozabil je, da čolnarju ni treba modroslovja in drugih znanosti; zadosti je, da zna dobro plavati in vladati veslo. — Kaj pa je nam najzanesljivejše veslo, kaj nas reši iz burnega vrtinca življenja na breg? Znan mi je pripomoček, ki se je vrlo obnesel še v vsakem slučaju in ki še nikdar ni vkanil nikogar. To je goreča, pobožna, ponižna, odkritosrčna molitev.

Zakaj se jih toliko pogubi? Zato, ker so 1. lehkomišelní pri molitvi, ali pa 2. celo opuščajo molitev.

1. *Pred molitvijo pripravi svojega duha in ne bodi kakor človek, ki skuša Boga*, nas opominja sv. Duh v svetem pismu; toda zastonj je njegov opomin. Jako redki so kristijani, ki bi se pripravljali dostojno na tako važno delo, kakršno je molitev. Puste šale pred molitvijo — predrzni pogledi — gnusne, sovražne misli — ali je to priprava za molitev? Sveta cerkev nam priporoča znamenje sv. križa kot najbližjo pripravo k molitvi. Sveti križ nam bodi tista čarobna palica, ki naj nam odpre svetišče molitve. Kako se pokrižujejo kristijani pred molitvijo? Križ, znamenje trpečega Zveličarja, na čelu — na licu pa preširen smeh, podoben onemu roganju, ki se je razlegalo na Golgati krog razpetega umirajočega Kristusa. Ali se ne pravi to lehkomišelnó skušati Boga?

Kako molijo nekateri kristijani? Očenaš za očenašem se vsipa marsikaterim iz ust, beseda pobija besedo, mnoga še ni popolnoma izgovorjena in že je druga na jeziku — kje pa je tedaj srce? To sam Bog ve. Morda se lehkomišelní molilec peča z mislimi, ki so mimo Boga in molitve tako različne, kakor sta si različna ogenj in voda. Duh blodi med molitvijo krog gospodarstva, pregleduje sadeže na polju, ali jih ni popalil mraz, vrti se krog kupčije in premišlja, ali bo iztekla po sreči ali ne. Ustnice izgovarjajo besede: „Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom“, srce pa morda v istem hipu prekipeva sovraštva do bližnjega.

Vse drugače se vedemo, kadar govorimo s kakim visokim gospodom. Kako bi se čuvali sleherne lehkomišelnosti, ko bi nam Lilo dovoljeno govoriti z vladarjem. Oj kako bi pazili, kaj mu bomo povedali, česa ga bomo prosili, za kaj se mu zahvalili, pazili bi strogo na vsako besedo, da bi jo prav in dostojno izrekli. Že

prej bi se dobro pripravili in se naučili na pamet ves govor in še bi trepetali boječ se trenutka, ko nam odpre dvornik vrata in nam bo treba stopiti pred vladarja. Toda kaj je najmogočnejši vladar, najslavnejši cesar proti Gospodu našemu Bogu? Kaj so kronane glave proti glavi, ki je na svojih sencih nosila trnjevo krono? Gola senca so. Bog je najvišji vladar; on razdaja krone in jih trga z glav, in predenj se drznemo tako nepripravljeni stopiti ter mu blebetaje naštevati svoje prošnje.

Česa prosimo Boga? Tudi v tem oziru se jasno razodeva naše lehkomiselnost. Kolikrat prosimo Boga reči, ki nam niso potrebne ali celo škodljive. Drzno zahtevamo, naj se Bog odpove svoji neskončni modrosti in naj izpolni naše bedaste zahteve. Pač velja nam lehkomiselnim prosilcem ukor, ki ga je dal Jezus Cebedejevičema rekoč: *Ne vesta, česa prosita!*

2. Žalostno je tam, kjer se molitev lehkomiselno opravlja, a še hujše je ondukaj, kjer se v e č n e m o l i. Ozrimo se v tako nesrečno hišo! Dan se začinja s kletvijo. Oče vstane, mane si oči in prva beseda, prvi njegov pozdrav je kletev. S preklinjevanjem na ustnicah vstaja, s preklinjevanjem na jeziku lega zvečer na posteljo. Vstajaje ne misli na Boga, legaje ne misli na Boga, delaje ne misli na Boga. Vstajaje se roga Bogu, delaje se roga Bogu, legaje se roga Bogu. Potem se ne smemo čuditi, ako otroci ponavljajo besede, katere čujejo vsak hip iz očetovih ust, besede, katerih so se prej naučili kakor molitve. Potem lahko umevamo, zakaj pod tako streho ni božjega blagoslova, zakaj v taki rodbini gospoduje kreg in sovrašтво in so razrahljane in potrgane svete vezi ljubezni med zakonskimi, med otroki in stariši; potem lahko umevamo, zakaj v taki hiši ni sreče. Človek pozabi na Boga in Bog pozabi nanj. Kdo je pri tem na škodi?

Nesrečen je človek, ki je zavrgel molitev. Kako je mogoče tako daleč zaiti? To je prav lahko. Enkrat, dvakrat se opusti navadna molitev, tretjič je že skoro pozabljena; nesrečnež jo zane-marja, dokler se je ne odvadi popolnoma. Kdor pa je pozabil moliti, ta je tudi pozabil, da ima neumrljivo dušo. Njegova uboga duša sahne in umira, dokler jo ne zagrne večna smrt.

Prvi korak na poti pogube je lehkomiselna molitev, drugi korak pa opuščanje molitve in potem? Potem brezbožnežu konec z grehi omadežanega življenja nenadoma zagrmí v ušesa glas, drameč ga iz navideznega miru: „Ali znaš plavati? t. j. ali znaš moliti?“ — „Ne znam; pozabil sem!“ odgovarja nesrečnež. On

ume vse na svetu, ponaša se z najrazličnejšimi znanostmi, veščak je v mnogih umetnostih, samo moliti ne zna. — „Potem si zgubil celo svoje življenje; zgubil si večno življenje in ž njim vred neumrljivo dušo!“ mu kliče notrajni glas nenadoma probujene vesti; toda prepozno, saj se mu že mrači razum, oči mu steklene in duša že odhaja k neizprosni sodbi.

Kristijani, ne pozabimo molitve in pri molitvi pazimo, da bo naša duša vsaj za nekoliko trenutkov prosta vse posvetnosti. Potem nam bo molitev gotovo srečonosna; vslišana bode pred božjim prestolom in nam naklonila časni in večni blagoslov. Amen.

V. B. T.—I. P. V.

3. Očenaš.

Gospod, uči nas moliti! Luk. 11, 1

Lepo je pomladanski čas po zelenih travnikih. Tu ne vidiš samo goste trave, temveč vmes raste tudi polno raznobarvnih in prijetno duhtečih cvetic. Zlasti se pa kaj pogosto zagledamo v cvetico, ki vse zelenje nekako oživi ter prijetno stori očesu; ta cvetica je marjetica. — Tudi mi smo danes gredoč s procesijo opravljali različne molitve: litanije vseh svetnikov mi duhovniki, apostolsko vero in sv. rožni venec pa vi, predragi v Gospodu. Tudi sicer čez dan molimo različne molitve: angeljevo češčenje, češčenasmarijo, molitve Mariji in angelu varihu na čast. Zlasti so kaj različne molitve, katere moramo mi duhovniki sleherni dan opravljati. Toda glejte, kakor marjetica mej zeleno travo, tako se tudi mej našimi in vašimi molitvami posebno ena kaj pogosto ponavlja, namreč o č e n a š. Z očenašem začne duhovnik svoj brevir in z očenašem ga konča. Očenaš je vpleten mej molitve pri sv. maši. Od predglasja dalje do povzdigovanja in nekaj časa po povzdigovanju moli 'mašnik tiho v znamenje svetih skrivnosti, ki se tedaj godé. To skrivnostno tihoto pa pretrga očenaš. Ta je prva molitev, ki se po povzdigovanju glasno moli. — In katera molitev je pri vas najbolj pogostna čez dan? Ali ne očenaš? Pred nekaterimi leti je rekel sloveč nemški pridigar: „Bolje je en očenaš dobro zmoliti, kakor pa dvajset slabo.“ Da ga bomo po želji sv. cerkve dobro opravljali, hočemo danes nekoliko o njem izpregovoriti ter premisliti, da je: 1.) o č e n a š

najlepša molitev, in da ima 2.) očenaš čudovito moč do Srca nebeškega Očeta.

I. 1. Lepa je ta molitev že radi svojega začetnika. Mi navadno cenimo kako stvar po tem, kdo jo je začel. Če je začetnik njen imeniten, potem se nam tudi stvar sama zdi lepa in važna. Kaka slika je pogosto zato veliko vredna, ker je bila slikana od slovečega slikarja. Saj je znana ona prigodba o Rafaelovi sliki. Neka revna vdova ni mogla plačati gospodarju stanovanja. Zato ji je dal prodati vse hišno orodje, da bo dolg plačan. Kmalu je bilo vse prodano. Ostala je vdovi le še stara slika, katere pa ni veliko cenila. Mimo prideta dva gospoda. Vstavita se pred sliko, jo ogledujeta ter potem ženo poprašata, če jo proda in za koliko. Žena se je čudila, da se gospoda tako zanimata za staro sliko ter povedala prav nizko ceno. Tedaj začneta gospoda sliko dražiti. Vsak jo je hotel imeti. Prvi obljubi veliko vsoto, drugi večjo; zdaj zopet prvi še več, in tako je cena slike neizmerno poskočila, da je žena le strmé gledala. — In res, eden gospodov jo je kupil za prav veliko vsoto denarja, s katerim je vsa vesela žena lahko plačala stanovanje, prodano opravo nazaj kupila, in še veliko ji je ostalo. — In kaj je bilo na tej sliki tako imenitnega? Nič drugega kot to, da jo je slikal najbolj sloveči slikar — Rafael po imenu. Zaradi začetnika-slikarja je bila tudi podoba sama imenitna. — Predragi! Prenesimo to na očenaš! — Ta je najlepša izmed vseh molitev. Zakaj? Zato, ker nas jo je učil Bog in človek Jezus Kristus sam. In sicer prav do besede tako, kakor ga zdaj molimo. — Nekega dné so videli učenci Jezusa v daljavi moliti. Molil je pa Gospod Zveličar tako zbrano, pobožno in goreče, da so se učencem obudile želje v srcu: tudi tako lepo moliti. Zato so vskliknili polni hrepenenja: *Gospod, uči nas moliti!* (Luk. 11, 1—2.) Uči nas moliti, tako prisrčno, zbrano in pobožno, kakor znaš Ti, Gospod. Zveličar se je prijazno ozrl ter rekel: *Kadar molite, tako-le recite: Oče naš...* In tako molimo še dandanes. Torej Jezus sam nas je to molitev učil; očenaša nas ni učila Marija — sv. rožnivenec je od Marije; očenaša nas niso učili apostoli, apostolsko vero imamo od apostolov; ni nas učil očenaša kak drug svetnik, ampak Bog sam; zato se po pravici imenuje Gospodova molitev. Vse druge molitve so vpeljane ali od sv. cerkve ali od drugih, samo očenaš je od

Kristusa Jezusa, pravega Boga. Predragi! koliko spoštovanje bi morali že radi tega imeti do te molitve, katero, žal, le premlačno in površno molimo! Če imamo spoštovanje do Kristusa, ki je naš Bog in Odrešenik, prav tako moramo spoštovanje imeti tudi do njegove molitve. Če so nam takorekoč s v e t e zadnje besede, katere so nam na smrtni postelji govorili naš skrbni oče, dobra mati, koliko svetejša nam mora biti šele molitev, katero nam je Gospod Jezus takorekoč v slovo izročil in kot dragoceno zapuščino dal, predno je šel nazaj k svojemu Očetu! Zato molimo očenaš z vsem spoštovanjem kot molitev našega ljubeznivega Zveličarja!

2. Lepa je ta molitev dalje po svoji v s e b i n i, t. j. v njej molimo in prosimo take reči, ki so velike vrednosti. Sv. cerkveni očetje jo imenujejo nekaj zelo popolnega; primanjkuje jim besed, da bi mogli očenaš dovolj opisati in pohvaliti. Tertulijan pravi: Očenaš ima v sebi vse, pové vse, kar je kdaj Bog govoril in naredil — v njem je v kratkem ves evangelij. — Ali poslušajmo Tomaža Kempčana! On pravi: Gospodova molitev presega vse molitve svetnikov, ima v sebi vsa prerokovanja prerokov in lepodoneče pesmi Davidove. Ta molitev nam izprosi vse, kar potrebujemo; ž njo Boga dostojno častimo; ona predere oblake, gre čez angele, nese našega duha v nebesa in združi dušo z Bogom. Srečen, kdor besede očenaševe skrbno premišljuje. — Premislimo jih torej!

Oče naš, kateri si v nebesih! To je ogovor. On napolnjuje srce vernega človeka z zaupanjem in ljubeznijo. Boga, katerega svet ne preseže, lahko imenujemo svojega očeta. Tako nas je učil Kristus. Precej po sv. krstu smo postali res njegovi posinovljeni otroci in to smo toliko časa, dokler smo v milosti božji. On nas bolj ljubi kot telesni oče svoje otroke. Če smo pa njegovi otroci, potem imamo tudi pravico do njegovega kraljestva, do nebes, kakor ima sin pravico do posestva svojega očeta. Te besede „Oče naš“ naj zaupljivo izgovarjajo oni, ki so morda izgubili telesnega očeta. Vse zaupanje naj zdaj stavijo v svojega boljšega nebeškega Očeta. Če on skrbi za travo na polju in ptice pod nebom, koliko bolj za nas — svoje otroke.

Posvečeno bodi Tvoje ime! Tu prosimo, naj bi vsi ljudje Boga ljubili, ga ne z grehi razžalili; naj bi njegovo Ime s spoštovanjem izgovarjali.

Pridi k nam Tvoje kraljestvo! V tej prošnji prosimo, naj bi se sv. katoliška vera vedno bolj širila med ljudmi; kajti ona

je kraljestvo božje tu na zemlji — in da bi nas Bog k sebi vzel v svoje nebeško kraljestvo.

Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji. Bog je naš najvišji Gospod, zato ga moramo ubogati, njegovo voljo spolnovati, in sicer tako radi in hitro, kakor jo angeli in svetniki hitro izpolnijo. Angele slikajo s perutnicami v znamenje, da voljo božjo hitro izpolnijo.

Daj nam danes naš vsakdanji kruh! Z besedo „kruh“ imenujemo vse potrebno na telesu, torej zdravje, življenje, živež, dež in gorkoto, pa tudi, kar je potrebno na duši. „Daj nam danes naš vsakdanji kruh!“ To prošnjo izgovarjajmo prav pobožno sedanje prošnje dni.

In odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom! Naši dolgovi so naši grehi. Te naj bi nam Bog odpustil zato, ker grehi zapró nebesa, odpró pa pogubljenje. In sicer tako naj bi jih odpustil, kakor tudi mi odpuščamo svojim razžalnikom. Kdor pa tem ne odpusti, temu tudi Bog ne bo odpustil. Če hočemo torej dobro moliti očenaš, moramo poprej iz srca odpustiti sovražnikom.

In nas ne vpelji v skušnjava, temveč reši nas hudega. Amen. — *In nas ne vpelji v skušnjava* — te besede naj iz dna srca moli oni, ki živi v kaki nevarni družčini. — Prav goreče naj bi prosil: „Gospod, ne pripusti, da bi grešil!“

Temveč reši nas hudega! — Reši nas, o Bog, vsake časne, zlasti pa večne nesreče — strašnega pekla! — „Amen“ pomeni, naj bi se vse to zgodilo, kar smo prosili v očenašu. — Lepa je torej ta molitev že radi svoje vsebine: najprvo v njej častimo Boga, potem pa prosimo za-se. Molimo jo torej s premislekom! Vsaka beseda v njej je pomenljiva.

II. Očenaš ima pa tudi čudovito moč do srca nebeškega Očeta, t. j. ž njo več dosežemo, kot pa z vsemi drugimi molitvami. Zakaj neki? Zato, ker je ta molitev molitev njegovega Sina, nad katerim ima vse svoje dopadajenje. Če torej Boga z lastnimi besedami Jezusovimi prosimo, nam gotovo ne bo odrekel prošnje, že zaradi svojega Sina ne. — V sv. pismu, v II. bukvah kraljev, v 14. pogl. se bere o neki ženi iz Tekue, katero je Joab poslal h kralju Davidu, da bi Davida zopet spravila z Absalomom. Vse besede, katere je imela pred kraljem govoriti, ji je pa Joab že poprej povedal, v usta položil, jo naučil, kako naj govori. Ta žena-vdova res gre k Davidu, poklekne pred njim proseč ga, naj

se spravi z Absalomom svojim sinom. David se ginjen obrne ter popraša: „Kdo ti je rekel k meni priti in kdo te je naučil tako govoriti?“ Vdova mu odgovori: „Moj kralj in gospod! Tvoj zvesti služabnik Joab me je tako naučil govoriti, kakor sem pred teboj govorila. Te moje besede so njegove besede.“ In glejte, David je uslišal njeno prošnjo ter rekel Joabu: „Glej, potolažen sem, ter sem storil po tvoji besedi. Pojdi tedaj tje, in nazaj pokliči mladeniča Absaloma!“ (II. bukve kralj. 14, 21.)

Predragi! Če je David koj uslišal prošnjo te vdove, ker ga je prosila z besedami Joabovimi, katerega je David ljubil, koliko rajše bo nebeški Oče nas uslišal, ako ga prosimo z besedami ljubljenega mu Sina! Mi lahko rečemo s to vdovo: „Moj Bog in moj Gospod! Besede očenaša niso moje, temveč besede Tvojega Sina; On mi jih je takorekoč položil na jezik.“ — O, res! kako močna mora biti molitev Gospodova, prav zato, ker je molitev Boga samega!

In svetniki, kako radi so opravljali to molitev! Občutili so veliko veselje pri njej! Sv. Robert se je naučil očenaša od svoje matere, ko je bil pet let star. Predno je šel spat, je vselej poprej pokleknil, sklenil svoje nežne ročice, jih vzdignil kvišku ter se v otroški priprostosti pogovarjal s svojim nebeškim Očetom, rekoč: „Oče naš, kateri si v nebesih!“ Kadar je molil, zdelo se je, kot bi angel klečal v človeški podobi. Pobožnost se mu je kazala na obrazu; srčno veselje je žarelo z očij; sladek smeh se mu je zibal na ustnicah, kadar je molil očenaš — znamenje, kako prijetna mu je bila ta molitev in s koliko sladkostjo je tudi napolnjevala njegovo srce.

Tudi mi, predragi, radi opravljajmo to molitev: zjutraj in zvečer, zlasti pa pred jedjo in po jedi. A opravljajmo jo pred jedjo in po jedi z v e s t o! Nikdar in nikjer je ne opustimo. Ta molitev pred jedjo in po jedi naj postane neka neizogibna potreba.

Predragi! Že zdaj smo se trudili dobro moliti očenaš. — Upam, da ga bomo zanaprej še bolj skrbno molili. S spoštovanjem ga bomo molili, ker je najlepša molitev, saj je namreč Gospodova molitev. Z zaupanjem ga bomo molili, ker ima toliko moč v sebi. — Vendar, da ga bomo še bolj dostojno opravljali, zato kličimo večkrat z apostoli: *Gospod, úči nas moliti!* Amen.

Praznik vnebohoda Gospodovega.

1. Spomin božje sodbe.

Možje Galilejci! Kaj stojite in gledate v nebo? Ta Jezus, kateri je bil vzet od vas v nebo, bo tako prišel, kakor ste ga videli iti v nebo.

Dej. ap. 1, 11.

Gospod Jezus se je vzdignil iz lastne moči v nebesa štiri-deseti dan po vstajenju na Oljski gori ter vpričo svoji učencev šel v svetišče k večnemu Očetu. Apostoli pa so stali ondi vsi osupli, deloma veseli, deloma tudi žalostni. *In ko so ga gledali v nebo iti*, piše sv. Lukež: *Glej, dva moša sta stala pri njih v belih oblačilih in sta rekla: Možje Galilejci ...!* Gledali so apostoli za svojim božjim Učenikom ter v duhu spremljevali Njega, ki ga niso mogli telesno. V duhu so gledali tudi svoje sedeže v nebesih ter pač zdihovali s prerokom: *Kako ljuba so tvoja prebivališča, Gospod vojnih trum! Moja duša hrepeni in koprni po lopah Gospodovih.* (Ps. 83, 2. 3.) V nebesa zamaknjene apostole pa hipoma prestrašita dva angela ter jim napovesta Jezusa Sodnika.

Zakaj pa je dan tako veselega dogodka, vnebohoda Gospodovega, Bog skalil z resnobnim opominom o poslednji sodbi? Kako naj se strinja pomen Zveličarja s Sodnikom? V kaki zvezi naj bo veličastni vnebohod Gospodov s strašnim dnevom vesoljne sodbe?

Vzroka temu dogodku je iskati v volji božji. Bog hoče namreč, da bi se ljudje pri vsakem veselju in tudi v upanju večne sreče spominjali njegove sodbe. Apostoli so za Marijo gotovo mogli imeti največje upanje, da posedejo nebeško kraljestvo, in vendar je tudi nje zadelo kolikor toliko strahu, ker pred svojo smrtjo nihče ne ve, ali bo tudi pred Bogom *zvest najden* in se ne sme soditi *pred časom, dokler Gospod ne pride*, kakor uči sveti Pavel. (I. Kor. 4.)

Rečem torej: Kristjani! Le povzdignimo danes svojega duha, svoje dušne oči proti nebesom, da vidimo veseli vnebohoda Gospodov, upajmo tudi, da pridemo kedaj za njim, toda vedno si zraven mislimo: „Tako bo prišel“, torej vedno in častljivo kot Bog-človek; „tako bo prišel“ razodet tudi najskrivnejše grehe človekove;

„tako bo prišel“ preiskat našo pokoro; „tako bo prišel“ izreč nepreklicno sodbo; „tako bo prišel“ pogubit vse hudobneže.

Poglejmo sedaj, kako Bog spominja človeka večkrat tudi v veselju poslednje sodbe.

Ta pregled bodi v čast današnjemu prazniku, nam pa v milostno sodbo!

Človek je tako k hudemu nagnen, da toliko prej pozabi Boga, kolikor bolje se mu godi, kolikor bolj mu vse gre po volji. Zato pa Bog vsakemu posvetnemu veselju, vsaki zemeljski sreči tako rad primeša nekaj pelina, da bi nas potegnil od časnega k večnemu. In tako nam kaže sveto pismo stare in nove zaveze, da je Bog posvetnemu veselju dodajal grenek spomin svoje sodbe.

1. Zadnji kralj babilonski Baltazar napravi nekoč svojim velikašem imenitne gosti. Že vinjen postane toliko predrzen, da ukaže prinesiti zlate in srebrne posode, katere je bil odnesel njegov stari oče Nabuhodonozor iz tempeljna Jeruzalemskega. Iz teh posod pije on, njegovi boljari in njegove žene. Kar se prikaže roka, ki zapiše nekaj besed na steno. Kralj se tako prestraši, da se mu obraz spremeni in se ves trese. Urno skliče vse modrijane, da bi mu razložili besede. A nihče jih ne more brati, torej tudi ne raztolmačiti. Še-le sveti prerok Danijel mu jih prebere in razloži rekoč: „Od Boga so poslani prsti roke, katera je to pisala, kar je zapisano. To pa je napisano: „Mane, Tekel, Fares.“ In to se tako razlaga: Mane: Seštel je Bog tvoje kraljestvo, in ga dokončal. Tekel: Tehtan — si bil na tehtnici, in prelahek si najden. Fares: Razdeljeno je tvoje kraljestvo, in dano Medijanom in Perzijanom.“ (Dan. 5, 24—28) Danielovo prerokovanje se je spolnilo še tisto noč.

Vprašam: Ali ni to podoba poslednje sodbe? Ali ne veljajo te besede tudi nam? Ali ni to opomin tudi za nas?

2. Pa tudi v novi zavezi najdemo veselju primešan opomin o poslednji sodbi.

Ko Jezusa vjamejo na Oljski gori, nastane veliko veselje med Judi, med Farizeji. Toda njih hlapci in rimski vojaki padejo na prvi njegov glas na zemljo. (Jan. 18, 4.) Zakaj? Sveti Gregorij pravi: „Ker je imel glas in obraz sodnikov. Kdo bo prenesel njegovo jezo, če se njegova krotkost ni mogla prenašati?“

Potem peljejo Jezusa ob zasmehovanju Judov in Farizejev k velikemu duhovnu Kajfu, kateri Kristusa, bodisi zares, bodisi

nalašč vpraša, če je Sin božji. Jezus mu pritrdi ter pristavi: *Pa povem vam: Posehmal boste videli Sina človekovega sedeti na desnici moči božje, in priti v oblakih neba.* (Mat. 26, 64.)

3. No, pa bi kdo rekel: Veselje Baltazarjevo in veselje Judov je bilo pregrešno, zato se jim je prav prileglo, da se mu je precej pridružila resna in pretilna napoved o vesoljni sodbi ter veselje ogrenila. Toda vedite, ljubi kristjani, da Bog tudi drugokrat, tudi kadar ni grešnega veselja, rad poskrbi, da človek ne pozabi sodbe božje.

Estera je postala iz preproste deklice kraljica; pač lahko se je tega veselila. Toda bere se v sv. pismu (Est. 15.), da je obledela, stopivši pred kralja Asvera, ki „je sedel na prestolu svojega kraljestva“. Zakaj? Zato, ker ga je bilo namreč „strašno pogledati“, ko „je z ognjenimi očmi pokazal srditost srca“, kakor pripovedujejo bukve Esterine. To je bila podoba božjega Sodnika, ki bo prišel „z veliko oblastjo in častjo“. (Luk. 21, 27.)

Sveti Janez je videl v skrivnem razodenju v prikazni podobo božjega Sodnika, in sveti Janez je *padel k njegovim nogam, kakor mrtev.* (Raz. 1, 17.)

Ob vstajenju Jezusovem se je zemlja potresla, ko je angel Gospodov prišel iz nebes. Zakaj? Zato, ker je bila ta prikazen angelova kakor nekaka predhodnica in znamenje sodnjega dne. Neki cerkveni pisatelj pravi: „Če se je tako tresla zemlja, ko se je Gospod vzdignil, da oprostí svetnike, kako se bo še-le tresla, ko bo vstal, da kaznuje vse krivičnike?“

4. Sedaj pa tudi razumemo, zakaj so se pravični stare zaveze in svetniki božji v sreči in nesreči, v veselju in žalosti spominjali božje sodbe.

Kralj David je pri vsem svojem veselju in sijaju klical: *Ne hodi v sodbo s svojim hlapcem.* (Ps. 142, 2.) *Presunimo je meso s svojim strahom, zakaj tvojih sodbâ se bojim.* (Ps. 118, 120.) Sveti Jeronim je rekel, da mu vedno doni po ušesih strašni glas trobentin: „Vstanite mrtvi!“ Sveti Avguštin je priznal, da ga iz vrtinca mesene sladnosti ni ničesar bolj potegnilo, kakor strah pred prihodnjo sodbo, ki ga ni zapustil nikoli.

5. Pomnimo pa, kristjani, da so se svetniki božji zmiraj spominjali sodbe božje ne samo zato, ker so imeli vedno dovolj opominjevalcev, ki so jim jo klicali v spomin, ampak tudi zato, ker so *pasili na take opomine*, poslušali te opominjevalce božje sodbe ter si vse to vzeli k srcu.

Oj, kristijan, ko bi ti hotel paziti na nje, videl bi in čul tudi ti prav pogosto opomine božje sodbe že sedaj v zdravih dneh, v veselih urah.

Kolikorkrat se ozreš proti solncu, luni, zvezdam, utegnejo ti stopiti v spomin tista v sv. evangeliju prerokovana grozna *sna- menja na solncu, luni in svezdah*. (Luk. 21, 25.) Česa te spominja mavrica, imenovana tudi „božji stolec“? Ali ne sodbe božje? Česa te ima spominjati grom, blisk, tresk? Ali mar ne groze sodbe božje? Česa nas je opomnil in opominja potres? Ali mar ne tistega dne, ko se bodo po napovedbi Jezusovi *moči nebeške gibale* (Mat. 24, 59.), ko *bo na zemlji gromenje in bliski in velik potres*? (Raz. 8, 5.) In ta gonja enega ljudstva zoper drugo, ki sedanje dni bega celo Evropo, ter zadržuje vspešni napredek ljudskega blagostanja — ali mar niso to predhodna znamenja konca sveta, prerokovana po Kristusu samem tako-le: *Vsdignil se bo narod nad narod, kraljestvo nad kraljestvo; in kuga in lakota in potresi bodo po mnogih krajih*? (Mat. 24, 7.) O vojskah, o kugi in lakoti v Afriki in Aziji beremo skoraj vsaki dan.

Kadar vidimo silno veliko množico ljudstva kje skupaj, ali ni to zopet opomin, kako se bodo enkrat zbrali vsi ljudje (v dolini Jozafat) k sodbi božji? Kadar slišiš šumenje in bučanje vetrov, ali se ne boš spominjal sv. evangelija, kjer se napoveduje ob koncu svetá *na zemlji stiska med narodi zavoljo strašnega šumenja morja in valov*? (Luk. 21, 25.) Kadar vidiš ogenj, ali se ne boš spomnil tistega vseobsežnega ognja, s katerim bode po napovedbi sv. Petra (II. 3, 10.) *zemlja in stvari, ki so na njej, sgorele*? Kadar se ozreš na križ, ali greš za procesijo, reci si: ta-le Jezus bo tudi moj Sodnik in križ bo tedaj *sna menje Sina človekovega na nebu*. (Mat. 24, 30.) Kadar stopiš na pokopališče in se ondi ozreš po grobeh, po nagrobnih spomenikih in napisih — ali ne boš mislil sam pri sebi: „Glej, ti so že zaslišali nepreklicno sodbo Kristusovo, mene pa še čaka.“ In ko ti trobenta zadoni na uho, ali udarec ure — ali ne misliš, če si čuječ kristjan, precej na besede Jezusove, ki je prerokoval, da *pride ura, ob kateri bodo vsi, ki so v grobeh, slišali glas Sina božjega* (Jan. 5, 28.) in *Sin človekov bo poslal svoje anjele s trobento in s velikim glasom, in bodo zbrali njegove izvoljene od čveterih vetrov, od konca do konca neba*. (Mat. 24, 31.)

Za sklep poslušajte še to-le prigodbo. Bil je jako pobožen kralj, kateri, peljaje se nekikrat z vozom, brž skoči z voza, ko sreča dva meniha, ter ju prednju pokleknivši poprosi blagoslova. Ko njegov brat sliši o tem, norčuje se iz tega, češ, to se ne strinja s kraljevo častjo. Kralj to čuvši, ukaže drugo jutro na vse zgodaj trobentati pred bratovo sobo, in sicer tako, kakor je bila ondotna navada, kadar koga obsodijo na smrt. Kdo popiše strah bratov, ko ga tak glas prebudi iz spanja? Še dovolj obleči se nima časa, kar h kralju leti z ženo in otroci, vrže se pred njim na kolena ter ga prosi, naj mu prizanese, če se je bil kaj pregrešil. Kralj se nasmehlja na pol živemu od samega strahu, mu veli vstati in ga tako-le nagovori: „Kaj ne dragi brat, tebe je glas ene same človeške trobente, če tudi se nisi zavedal posebne hudobije, tako prestrašil ter vrgel meni, bratu, pred noge. Zakaj si se pa norčeval iz mene, ko sem jaz spomnivši se tiste strašne trobente angelske sodnji dan, skočil z voza ter pokleknil pred moža, ki sta oznanovavca sodbe božje.“

Glej, duša krščanska, ta pobožni kralj je imel pri vseh svojih opraviilih božjo sodbo pred očmi. Ti pa, ko gledaš danes v duhu Odrešenika sveta iti v nebo, misli si: „Tako bo prišel zopet.“ „In to“, pravi sv. Leon, „moramo prav dobro premišljevati; zakaj tisti, ki gre v nebesa mil, bode zopet prišel strašan, in kar nam je ukazal v krotkosti, to bo tirjal od nas ostro.“ Zato pa, kristjan, bodisi, da ješ ali piješ, bodisi, da govoriš ali delaš ali počivaš, prav živo si misli: „Tako bo prišel.“ In ta misel te bode oborožila zoper vse grehe ter pripravila tudi tebi vesel vnebohod za Kristusom. Amen. V. Bernik.

2. O tesni poti in ozkih vratih v nebesa.

In Gospod Jezus, ko jim je bil izgovoril, je bil v nebo vzet.

Mark. 16, 19.

O s kolikim veseljem in častjo je bil Jezus Kristus sprejet od nebeškega Očeta in od vseh vrst nebeških angelov, ko je prišel na današnji dan v nebesa! In kolika čast se je zgodila Jezusovi, nekdam tako strašno zaničevani človeški naravi, ko se je vsedel na desnico Boga Očeta, in ko mu je bila dana tudi po človeški naravi vsa oblast čez vse stvari v nebesih in na zemlji!

Z velikim, neizrekljivim veseljem in s častjo je pa tudi od božjih angelov in od nebeških prebivalcev sprejeta in pozdravljena.

duša tistega kristjana, ki po dokončanem pozemeljskem popotovanju srečno pride v nebesa. — Ali žalostno je, da bo te sreče v primeri s toliko ljudmi, ki so na svetu, le malo ljudi deležnih, ker ne bodo vsi prišli v nebesa. Jezus sam pravi: *Kako ozka so vrata in tesna je pot, katera pelje v življenje in malo jih je, ki jo najdejo!* (Mat. 7, 14.) In morda jih je zavoljo tega več takih, ki izgubijo srčnost, ker si mislijo, da je zanje nemogoče priti v nebesa. Vendar nikar ne izgubimo srčnosti; zakaj, če je tudi pot v nebesa tesna in so vrata ozka, vendar bodo pri vsem tem prišli v nebesa tisti, ki odpravljajo zadržke na poti proti nebesom. In ravno o teh dveh stvareh hočem danes nekoliko govoriti v imenu Jezusa in Marije.

Pri sv. evangelistu Matevžu Jezus sam takole govori: *Pojdite noter skosi ozka vrata; zakaj široka so vrata in prostorna je pot, katera pelje v pogubljenje, in veliko jih je, kateri po nji hodijo* (namreč v večno pogubljenje). — *Kako ozka pa so vrata in tesna je pot, ki pelje v življenje in malo jih je, ki jo najdejo.* (Mat. 7, 14.) Ali pa ni to čudno, da je v nebesa, v mesto nebeškega Jeruzalema tako tesna pot in ozka vrata? V kako imenitno pozemeljsko mesto peljejo prav široke prostorne ceste in prav široka vrata, v mesto nebeškega Jeruzalema pa tako tesna pot in tako ozka vrata! In vendar je mesto nebeškega Jeruzalema gotovo imenitnije in čez vso primeri več kot vsako pozemeljsko mesto, ker v nebesih prebiva Bog sam, Kralj vseh kraljev, z neprešteto trumo svojih angelov in svetnikov. *O Israel, je zaklical prerok Baruh, kako velika je hiša božja, in kako silno velik je prostor njenega posestva! Velik je, in nima konca, visok in nezmeren.* (Baruh 3, 24. 25.) Na milijone angelov in neprešteta truma izvoljenih okoli svojega nebeškega Kralja prebiva, in naj jih še toliko noter pride, nebesa imajo za vse prostora in sedežev zadosti; zakaj Jezus sam je rekel: *V hiši mojega Očeta je veliko prebivališč.* In vendar tako imenitno, tako neizmerno veliko nebeško mesto s toliko prebivalci ima tako nizka in ozka mestna vrata, in noter pelje tako tesna pot! In vsak, katerikoli hoče v nebesa priti, mora hoditi po tako tesni poti in skoz tako tesna vrata noter iti; zakaj, Jezus sam pravi pri sv. Lukežu: *Prisadevajte si, skoz ozka vrata noter iti; zakaj, povem vam, veliko jih bo iskalo noter iti, in ne bodo mogli.* (Luk. 13, 24)

Pa si morda kdo misli: „Oh, zakaj pa vendar tako tesna pot in tako ozka vrata v tako veliko in imenitno nebeško mesto?“ Bog že dobro vé, zakaj je tako naredil, in nam ljudem ne gre Boga na odgovor terjati, zakaj je to tako ali tako napravil. Vendar pa moremo nekoliko tudi mi spoznati s svojo omejeno pametjo in nekatere vzroke tega naznaniti, zakaj so nebeška vrata tako ozka. Nebesa so pred vsem drugim močna trdnjava, ali močno utrjeno mesto; močno utrjeno mesto pa ima vselej le ozka vrata, ki se morejo le s silo premagati, leni in boječi vojaki ne morejo premagati močne trdnjave; ravno taka je pri nebesih: *Nebeško kraljestvo silo trpi, in le tisti, ki si silo prizadenejo, ga nase potegnejo.* (Mat. 11, 12.) — Dalje je Bog v nebesih pripravil tako neizmerno velike dobrote in bogastva, časti in veselja za svoje ljube izvoljene, da tisti, ki se nič ne potrudijo, niso vredni, v nebesa priti. — In poslednjič Jezus sam, edinorojeni Sin božji, katerega lastnina sta nebo in zemlja, na današnji dan ni šel skozi nobena druga vrata v nebesa, kakor skozi ozka vrata, in z njim vred je šlo tudi toliko tisoč in tisoč pravičnih duš stare zaveze, n. pr. nedolžni Abel, pravični Abraham i. dr. Vsi ti so prišli skozi ozka vrata srečno v nebesa. Oni so bili ljudje kot mi; zakaj bi tedaj tudi mi ne mogli priti, ker imamo veliko več pripomočkov k zveličanju, kot so jih imeli pravični stare zaveze.

Le nekatere zadržke moramo raz poti proti nebesom odpraviti, potem nam ne bo tolikanj težko v nebesa priti. In kateri so taki zadržki? Sv. Janez evangelist nam jih naznani s temi besedami: *Ne ljubite ne sveta, ne tega, kar je v njem. Ako kdo svet ljubi, ni Očetove ljubezni v njem; zakaj vse, kar je na svetu, je poželenje mesa, in poželenje oči, in napuh šivljenja, kar ni iz Očeta, ampak iz sveta. In svet preide, in njegovo poželenje. Kdor pa stori voljo božjo, ostane vekomaj.* Tukaj so naznanjeni trije poglavitni zadržki, ki neizmerno velikemu številu ljudi branijo v nebesa, in vsi, ki hočejo priti v nebesa, morajo odpraviti te zadržke, sicer gotovo ne bodo mogli kdaj v nebesa priti.

Prvi zadržek na poti proti nebesom je po besedah sv. Janeza poželenje mesa. Največ ljudi je na svetu takih, ki strežejo svojemu spačenemu mesu, t. j. svojemu telesu s požrešnostjo in pijanostjo, z nečistostjo in mehkužnostjo. Takim ljudem ni družega mar, kot le jed in pijača. Taki imajo le svoj trebuh za boga, kateremu edino strežejo. Taki se valjajo le po blatu grde nesram-

nosti, in so tako mehkužni in leni, da jim je vse pretežko, kaj storiti za Boga, službo božjo in za nebesa. Oh, kako morajo torej taki po tesni in težavni poti hoditi proti nebesom, ker se jim za nebesa vsaka reč zdi pretežka, n. pr. post, treznost, brzdati svoje počutke, zjutraj nekoliko bolj zgodaj vstati itd.! Zatorej zatirajte poželenje mesa . . .

Drugi zadržek na poti proti nebesom po besedah sv. Janeza evangelista je poželenje oči, t. j. preveliko in neizmerno hrepenenje po časnem blagu, premoženju in bogastvu in navezovanje na pozemeljske reči. Oči tacih niso nikoli nasičene, vedno hrepenijo le po tem, da bi več imeli in sicer tako zelo, da jim prevelika skrb za časno brani skrbeti za dušo in nebesa, torej zavoljo časnih skrbi opuščajo molitve, opuščajo dobra dela usmiljenja, postajajo trdega in neusmiljenega srca do bližnjega, ga odirajo s prevelikimi obrestmi, ali ga celo goljufajo. Zavoljo denarja so pripravljene vse storiti, celo svojo lastno dušo prodati hudiču. Zato pravi Kristus: *Lažje gre kamela skozi šivankino uho, kot bogatin (in lakomnik) v nebeško kraljestvo*. Kako se bo torej mogel bogatin in lakomnik prizadevati po tesni poti hoditi proti nebesom, ker vedno misli le na časno bogastvo? Zatorej ne ljubite poželenja oči, t. j. ne hrepenite nezmerno po pozemeljskem bogastvu, ako hočete po tesni poti kdaj srečno priti v nebesa. Zato piše sv. apostol Pavel: *Nič nismo na ta svet prinesli, gotovo, da tudi nič ne moremo odnesti*. (I. Tim. 6, 7.)

In tretji zadržek na poti proti nebesom je po besedah svetega Janeza evangelista napuhženja. Napuh stori, da marsikateri ljudje hočejo veliko več veljati, kakor so v resnici. Kako bi mogli taki skozi nizka nebeška vrata iti, ker tako visoko hodijo? Kako bi to mogli, ker Bog še celo prevzetnih in napuhnenih angelov ni mogel trpeti v nebesih. Ako hočete torej, preljubi! skozi ozka nebeška vrata priti, nikar ne ljubite napuha. Saj pravi sam Jezus: *Kdor se ponižuje, bo povišan* k nebeški časti.

In res, kaj bi pomagalo človeku, če bi tudi v vsi obilnosti stregel svojemu mesu, in vse vžival, karkoli poželi njegovo srce; kaj bi mu pomagalo, če bi ga vse častilo, se mu vse priklanjal in ga takorekoč na rokah nosilo, ker bi vse to le kratek čas vžival, potem pa bi bil pahnjen v večno pogubljenje? Zakaj, *svet preide in njegovo poželenje*, piše sv. Janez, *kdor pa spolnuje voljo Božjo, ostane vekomaj*. Amen.

J. Kerčon.

Šesta nedelja po Veliki noči.

Zakaj se hudobnim dobro godi?

Iz shodnic vas bodo devali, pride
celó ura, da bo vsak, kateri vas umorí,
menil, da Bogu službo stori.

Jan. 16, 2.

Čudno je res Jezus svoje apostole izvolil, vodil in plačeval. Ko jih je izvolil in poklical za apostole, jim ni govoril družega, kot: *Hodíte za menoj!* In oni so vse zapustili in hodili za Jezusom, zapustili svoje opravilo, hišo, svojo družino, očeta in mater in mnogi tudi svoje žene. Zato je Peter rekel Jezusu: *Glej, Gospod, mi smo vse zapustili in hodili za teboj!* Kaj pa jim je Jezus dal za to? Kaj so imeli pri njem? Morebiti prav zložno in dobro življenje, veliko časti in veselja? O, ne, ampak mnogo so morali trpeti težav in neprijetnosti, dokler so za njim hodili. Imeli so dolga in huda pota po Galileji, iz Galileje v Judejo, zopet v Galilejo in Samarijo, hodili so čez gore in doline, skozi samotne puščave, vozili so se po viharnem morju. Velikokrat so bili trudni in zdelani, lačni in žejni, tako da so nekdam klasje smukali na njivi, da so si težili lakoto. Bili so brez vsega denarja, dà, še tempeljnovnega davka niso mogli plačati. Trpeli so tudi zaničevanje in preganjanje kakor Jezus, in so morali ž njim vred bežati, ko so ga hoteli judje kamenjati. To je bilo plačilo za njih zvestobo. Pa dokler je bil Jezus pri njih, je bilo še dobro, saj jih je njegova pričujočnost tolažila in osrčevala. — Še hujše je imelo priti nad nje po Jezusovi smrti in njegovem vnebohodu. To jim je sam večkrat napovedal zlasti zadnji večer pri slovesu: *Če so mene preganjali, bodo preganjali tudi vas . . . Iz shodnic vas bodo devali . . . Resnično, resnično vam povem, da bote jokali in žalovali, svet pa se bo veselil.*

Táko je bilo tedaj plačilo Jezusovim zvestim apostolom; trpljenje, jokanje in žalovanje, zaničevanje, sovraštvo in preganjanje od hudobnega sveta, slednjič pa krvava smrt za Kristusa. *Hudobni svet pa*, pravi Kristus, *se bo veselil.* Sveti apostoli žalujejo in jokajo, svet pa se veseli, veseli se hudobni kralj Herod, ki je umoril Jakopa; veselijo se hinavski in ošabni farizeji, veselijo se veliki duhovni in pismarji in vsa trdovratna množica judov. Tako se še zmiraj godi. Marsikdo bo mislil: kako se to vjema z

božjo pravičnostjo, modrostjo in svetostjo, da se pobožnim hudo godi, hudobnim pa dobro. Ali ne vlada božja previdnost na svetu? Gotovo! le poslušajte, vam bom danes razložil važno vprašanje:

Zakaj Bog dopusti, da se hudobnim mnogookrat dobro godi?

1. Bog hoče grešnika z dobrotami k sebi potegniti. Kadar se človek z grehom obrne od Boga, bi se tudi Bog v svoji pravičnosti lahko obrnil od njega in ga za celo večnost pahnil od sebe. Toda kakor ljubeznivi oče vse poskusi z lepo in z grdo, da bi spridenega sina poboljšal, tako tudi Bog dela z grešnikom. Včasih ostro ž njim ravna in mu naloži časne kazni (bolezen, ubožstvo itd.), včasih pa poskusi z dobroto in hoče z novimi dobrotami pridobiti srce grešnikovo. *On s vesmi ljubezni*, kakor pravi prerok Ozej, *vleče k sebi tiste*, katere bi moral z vso pravico kaznovati. To prizanesljivost in dobroto božjo popisuje Bog sam po preroku Ozeju (11, 8.). Ko se je namreč ljudstvo izraelsko od Boga obrnilo in se vdalo ostudnemu malikovanju, je govoril ljudstvu: *Kaj bom storil s teboj, Israel? Te li hočem popolnoma pokončati? Ne, moje srce se je v meni obrnilo, ob enem se zbuja moje usmiljenje. Ne bom storil po srdi svoje jese, ne bom se obrnil, da bi te pokončal, ker Bog sem jaz in ne človek.* Ravno tako milo je Bog ravnal z Izraelci v puščavi. On jih je sicer kaznoval zavoljo njih mrmranja in nezvestobe, pa vendar jim je dajal kruha z neba in dal žejnim obilno studenca iz suhe skale, varoval jih je boleznin in zato skrbel še za njih obleko. — Tudi malikovalcem in paganom je *delil dobrote s neba* (sv. Pavel v ap. dej.), *jim dajal dežja in rodovitnih časov, in napolnjeval s jedjo in veseljem njih srca*, zato da bi ga spoznali kot svojega dobrotnika in ljubili. Tako dela usmiljeni Bog. Žalibog je grešni človek bolj trdosrčen in nehvaležen kakor nespametna žival, ki spozna svojega dobrotnika, se ga drži in mu zvesto služi. Grešnik pa, če se mu v sreči dobro godi, postane prevzeten in zmiraj bolj pozabi svojega božjega dobrotnika in zametuje njegove milosti. *Grešniki*, se bere pri Jobu (22, 17. 18.), *so rekli Bogu: Pojdi od nas, dasiravno je njih hiše s blagom napolnil.* Zato se je Bog večkrat bridko pritoževal, tako pri Izajju: *Poslušajte nebesa in gasliši, o zemlja! Otroke sem isredil in povišal, oni pa so me zaničevali; in pri Ozeju: Jaz sem bil kakor njih rednik in sem jih v svojih*

rokah nosil; pa oni niso spoznali, da sem zanje skrbel. — Zopet pri Izaiju (5, 4.): Kaj bi bil imel svojemu vinogradu (ljudstvu izraelskemu) še storiti in nisem storil? Čakal sem, da bi grozdje rodil, sakaj pa je viniko obrodil?

2. Bog pripusti, da se hudobnežu mnogokrat dobro godi, pobožnemu pa hudo, ker zdaj še ni čas plačila; popolno plačilo za vse dobro in hudo bo delil šele v prihodnjem življenju v večnosti. Zdaj Bog potrpežljivo čaka grešnikov, da jih, kadar pride sodnji dan, po obilnosti grehov tepe. (II. Makab. 6, 14.) — To priča prav jasno zgodba evangeljskega bogatina in ubogega Lazarja. Grešni bogatin, oblečen v tančico, sedi pri polni mizi, pobožni Lazar pa strgan in bolan zdihuje po drobtinah, ki padajo od mize bogatinove. Pač so prišle ubožcu hude skušnjave in dvomi o božji previdnosti, kako more Bog dopustiti, da on toliko trpi in strada, razuzdani bogatin pa se gostí in veseli. Toda kmalu se je pokazala božja pravičnost. Tam v ognju kriči bogatin: *Oče Abraham . . . pa sliši strašne besede: Spomni se . . . sato je sdaj ta oveseljen, ti pa trpiš.* Bog je tedaj poslal Lazarju poskušnjo, da ga je poveličeval, in je prenašal prevzetnost onega, mu pustil posvetno srečo, da ga je tem hujše kaznoval. Zato pravi Gospod pri Izaiju (65, 13.): *Glej, moji hlapci bodo jedli, vi bote pa stradali; glej, moji hlapci bodo pili, vi bote pa šejó trpeli; glej, moji hlapci se bodo veselili, vi se bote pa sramovali; glej, moji hlapci bodo vriskali od srčnega veselja, vi bote pa vpili od srčne žalosti in tulili od dušne bridkosti.*

Sv. Avguštin lepo in dobro omeni: Ko bi Bog že v tem življenju vsakega grešnika koj očitno kaznoval, bi kmalu mislili, da v večnosti ni nobenega plačila več, da tudi ni poslednje sodbe in večne kazni. In ko bi Bog pravičnega že na zemlji poplačal s časnimi dobrotami, bi bili mnogi zapeljani, da bi mu samo zavoljo časnih dobrot služili. Tako bi bili le lakomni po časnih dobrotah, bi dobro delali ne iz ljubezni do Boga, ampak zavoljo časnega plačila. Kje bi imeli potem kaj zasluženja za nebesa, ko bi ne imeli višjega nadnaravnega namena? In kako bi se mogla razodevati božja najlepša lastnost, potrpežljivost in usmiljenost, ko bi Bog vsak greh koj kaznoval? *Zato, pravi Modri (12, 2. 10.) polagoma kasnuješ, kateri sajdejo in jih opominjaš, v čemur se pregrešé, in jih nagovarjaš, da naj hudo zapusté in v tebe verujejo, o Gospod! Zakaj Boga ne veseli pogubiti, pravi*

sv. Avguštin, ampak zveličati; zato potrpi s hudobnimi, da bi s hudobnih naredil dobre. Če pa ostanejo na svojih hudih potih, pride poslednjič nanje pogubljenje.

3. Bog je pravičen, zato hoče tisto malo dobrega, kar hudobni storijo, tukaj poplačati, ker v večnosti jim ne bo mogel plačati zavoljo njih nespokornosti. — Sv. pismo nam pové več zgledov. A h a b je bil silno brezbožen kralj, ki je vse, kar je mogel, hudega delal pred božjim obličjem. Ko mu je pa prerok Elija napovedal strašne kazni božje, da bo pokončal vso njegovo hišo, se je Aháb ponižal pred Bogom, je pretrgal svoja oblačila, oblekel spokorno obleko, se je postil in hodil s pobešeno glavo. Zato je Bog rekel Eliju: *Ker se je Aháb ponižal pred menoj, ne bom nesreče pripravil v njegovih dneh* (dokler on živi). Ahabova pokora namreč ni bila resnična, ampak samo iz strahu pred kaznijo, ker je potem zopet v stare grehe zašel, zato ni dobil odpuščanja; vendar pa, ker je vsaj nekaj dobrega storil, mu je Bog prizanesel in mu je dal še srečo v življenju; toda po smrti je prišla nanj tem hujša večna kazen. Taka je tudi z bogatinom v sv. evangeliju; morda je imel vsaj nekaj dobrega na sebi, je hodil v tempelj, ljubil svoje prijatelje; zato mu je Bog pustil dobro življenje na zemlji. — Herod je spoštoval sv. Janeza Krstnika, marsikaj storil po njegovi besedi, zato mu je Bog prizanašal. — Tako tudi hudobni ljudje, brezbožni grešniki včasih še kaj dobrega storé, morebiti še kaj molijo, spoštujejo in ljubijo svoje stariše, so pravični do drugih ali tudi še usmiljeni, dajo miloščino ali kaj drugega dobrega storijo bližnjemu; tako storijo nekoliko naravno dobrega, ker niso v milosti božji. In ker je Bog neskončno pravičen, dober in usmiljen, ki poplača še kozarec vode, zato jim hoče še to malo dobrega, dasiravno pred Bogom ni nič vredno, ker ni storjeno zavoljo Boga, v milosti božji, poplačati, zato jim dá časno srečo, bogastvo, čast in dobro življenje na tem svetu, v večnosti jih mora pa z vso svojo pravico kaznovati.

Bog je tedaj še usmiljen in dober do grešnikov. Predragi! če to pomislimo, ali ne bomo dejali, da je to strašno usmiljenje, strašna pravica božja, da Bog na tem svetu grešnike plačuje, ker vé, da na onem svetu jih ne bo mogel, ampak jih bo moral večno pogubiti? Zato pravi sv. Bernard: „Prav je imel spokorni kralj David, ko je prosil Gospoda: Usmili se me, o Bog, po svojem velikem usmiljenju! Zakaj pravi David: po svojem velikem

usmiljenju? Ali mar misli, da je tudi neko majhno usmiljenje božje? Res, pravi sv. Bernard dalje, je veliko usmiljenje božje in majhno usmiljenje božje; veliko usmiljenje tamkaj v večnosti, majhno tukaj na zemlji. Bog skazuje grešniku svoje majhno usmiljenje, če ga tukaj na zemlji ne kaznuje zovoljo grehov, ampak mu daje še srečo. Zato me Bog obvaruj pred takim usmiljenjem, to usmiljenje je hujše in grozovitejše, kakor vsa najhujša jeza božja. Proč od mene, kliče sv. Bernard, tako grozovitno usmiljenje! Tudi sv. Avguštin pravi: Ni je večje nesreče za grešnika, kakor če ima veliko srečo na zemlji, ker to je gotovo znamenje večnega pogubljenja. In Jezus pravi: *Gorjé vam bogatinom, sakaj svoje oveseljenje še imate . . . gorjé vam, ki ste siti, sakaj stradali bote . . . gorjé vam, ki se zdaj smejete, ker žalovali in jokali bote.* — Predragi: Ali bote še zavidali grešnike, ki se jim dobro godi, ki so srečni? Le nikar, saj to je njih silno kratko, zadnje veselje, ker obsojeni so že od večnega sodnika v večno smrt.

Včasih je bila pri posvetni pravici navada, da, če je bil kak hudodelec v smrt obsojen, so mu zadnji dan, predno je bil obešen, vse dovolili, karkoli je pozelel jesti in piti; dobival je najboljše jedi in pijačo, ako se mu je ljubilo jesti in piti. To je bila res prava rabeljska pojedina; kdo bo pač jedel in pil, če vé, da čez par ur pride rabelj in ga peljejo na vislice? Vprašam vas, kdo izmed vas bi hotel biti na mestu takega hudodelca, da bi dejal: O, če le en dan dobro jem in pijem, naj bom potem koj obešen? — Glejte, predragi! taka rabeljska pojedina je dobro življenje grešnikovo na zemlji, samo grešniki tega ne spoznajo; jedó in pijó, rajajo in vriskajo veselja, pa ne vedó, da smrt, rabelj življenja, že čaka pred vratmi z vzdignjeno koso, pripravljeno, da zamahne, in potem se začne zanje večna muka, večna smrt, smrt, ki ne umrje, ki nima konca. Gorjé tedaj tebi, o grešnik, ki živiš v smrtnem grehu; ne misliš na pokoro, pa vendar veselo živiš, rajaš, prepevaš, popivaš in same prevzetnosti razgrajaš. Gorjé tebi, spridena mladina, ki si vsa srečna v svojem zdravju, v moči, v nečisti ljubezni, da ničesar več ne pozeleš. Gorjé tebi, to je za tebe strašno usmiljenje božje, strašna pravica božja, ker pravični Bog se te zdaj usmili, te tukaj plačuje, da te bo potem po smrti večno kaznoval. Amen.

L. Skufca.

Binkoštna nedelja.

1. Sv. Duh.

Vsi so bili napolnjeni s sv. Duhom.

Djanje ap. 2, 4.

Po vnebohodu Gospodovem so bili apostoli z blaženo Devico Marijo vred zbrani v veliki dvorani zadnje večerje, kjer so se z molitvijo, svetim premišljevanjem, postom in drugimi bogoljubnimi dejanji pripravljali na prihod sv. Duha. In glejte, *deseti dan nastane nanagroma z neba šum, kakor prihajajočega silnega piša in napolni vso hišo, kjer so sedeli, in prikazali so se razdeljeni jeziki kakor ognja in sedli na njih slehernega, in vsi so bili napolnjeni s sv. Duhom.* — V tem trenutku so bili apostoli popolnoma spremenjeni. Iz neukih ribičev so postali razsvetljeni oznanjevalci sv. evangelija; poprej boječi in strahopetni, sedaj pogumni in neprestrašeni spoznavalci razodete resnice; poprej malosrčni učenci, sedaj navdušeni in vstrajni razširjalci svete cerkve.

Današnji praznik nas spominja čudovitega prihoda sv. Duha, zatorej se imenuje Duhovo ali praznik sv. Duha. Spodobi se, da danes govorim o sv. Duhu. Predmet mojemu govoru bodi torej dvoje vprašanje:

a) Kaj je sv. Duh?

b) V čem je delovanje sv. Duha?

O sv. Duh, pošlji v naša srca žarek svoje milosti, da tvojo presveto osebo bolje spoznamo in tvoje čudovito delovanje bolje cenimo!

I. Sveti Duh je tretja božja oseba presvete Trojice. Bog Oče je prva, Bog Sin je druga oseba. Vsi trije pa so eno bistvo, ena narava. Kar je Oče, kar je Sin, to je tudi sveti Duh. Oče je večni, vsemogočen, vseveden, ravno tak je tudi Sin, ravno tak tudi sv. Duh. Sv. Duh je torej pravi Bog, on je naš Gospod. Sv. Peter je rekel lažnjivemu Ananiji: *Zakaj je satan skušal tvoje srce, da si lagal sv. Duhu? Nisi lagal ljudem ampak Bogu!* Sv. Duha torej naravnost imenuje Boga. Kadar mašnik pri sveti maši moli vero, lepo spoznava to resnico z naslednjimi besedami nicejskega cerkvenega zbora: „Verujem v sv. Duha, Gospoda in oživljevalca . . . ki je z Očetom in Sinom

vred moljen in slavjen.“ Moljen in slavjen pa je po nauku svete cerkve samo Bog, torej je sv. Duh v resnici pravi Bog. Je pa sv. Duh pravi Bog, kakor Oče in Sin, tedaj je tudi on neskončno popoln; večer je, brez začetka in brez konca; najvišji Bog je, pred katerim zgine vesoljni svet; najljubeznjivši Bog je, ki zasluži vso našo ljubezen.

Sv. Duh se je razodel svetu ob različnih dobah in na razen način. V začetku, ko je bil še cel svet neurejena zmes, ko so bile še povprek zmešane prvine, zemlja in voda, ogenj in zrak, luč in tema, takrat je sv. Duh razvil svoje delovanje in napravil red. Sveto pismo pravi: *Tema je bila nad bresdnom in Duh božji se je razprostiral nad vodami.* (Gen. 1, 2) Ločil je luč od teme, nébes od zemlje, morje od suhega; storil je, da so pognala zelišča in drevesa, da je nastalo solnce, mesec in zvezde; ribe v vodi, ptice pod nebom, živali na zemlji. In tako *sta bila dodelana nebo in zemlja in vsa njuna lepota.* (Gen. 2, 1.)

Ko so se dopolnili časi, obsenčil je sv. Duh Devico Marijo, ki je bila izvoljena za Mater božjo, in je tako vpeljal Zveličarja sveta.

Pri Jezusovem krstu ob reki Jordanu je bil sv. Duh nad Jezusovo glavo, oznanjujoč milobo in krotkost, s katero se bo posebno odlikoval Zveličar sveta.

In na binkoštni praznik je prišel nad apostole v podobi ognjenih jezikov. Apostolom je bilo namreč živo potreba ognjenih jezikov, da bi mogli razsvetliti tèmo laži z lučjo svetih resnic, da bi vžgali ogenj božje ljubezni v mrzlih človeških srcih.

To, predragi, je kratek nauk o božji osebi sv. Duha. Ali ste vi ta nauk vedno tako jasno imeli pred očmi? O kako nedoločni in temni so pojmi, ki jih imajo nekateri kristjani o sv. Duhu. Kadar je govor o njem, mislijo vedno le na goloba sredi zlatih žarkov, dalje pa ne segajo. O zatorej dobro pomnite in pomislite: Sveti Duh je pravi Bog kakor Oče in Sin, on je naš Gospod in Bog, neskončno popoln, vreden vse časti in ljubezni, delaven pri stvarjenju in našem odrešenju. Ponižno ga torej molimo, iz celega srca ga ljubimo, njemu posvetimo naše življenje in delovanje.

II. Delovanje sv. Duha se najbolj pokaže v neskončni ljubezni in neomejeni dobrotljivosti. Bistvo sv. Duha je ljubezen, zatorej se ravno njemu prilastujejo dela ljubezni. Bogu Očetu se prilastuje stvarjenje, Bogu Sinu odrešenje, Bogu sv. Duhu pa posvečenje. Posvečenje človeštva pa izvršuje sv. Duh s tem,

da mu deli tisti sad, tiste milosti, katere je Jezus Kristus zaslužil s svojim trpljenjem in smrtjo. Te milosti, to zasluženje je tako-rekoč položeno v roke sv. Duha, da ga deli posameznim dušam, kakor je že potreba. Jezus Kristus sam pravi o sv. Duhu: *On bo mene poveličal, ker bo od mojega vzel, in vam osnanoval.* (Jan. 16, 14.)

Sv. Duh nam torej deli posvečujočo milost božjo, po kateri duša postane Bogu dopadljiva, postane otrok božji in dedič nebeškega kraljestva.

Potem pa deli tudi dejanske milosti; razsvetli namreč naš um, okrepi našo voljo, tolaži naše srce. In te dejanske milosti prejmemo v podobi sedmerih darov sv. Duha.

1. Najblažjo dušno zmožnost, namreč naš um, razsvetli sveti Duh s štirimi darovi modrosti, umnosti, sveta in učenosti, po katerih resnice naše svete vere spoznamo, verujemo in prinašamo dober sad. Že v starem veku je sv. Duh razsvetlil očake, da so sredi nevernikov in malikovalcev ohranili vero v edino pravega Boga. Razsvetlil je preroke, da so napovedali prihod kraljestva božjega. Bil je luč apostolom, da so Jezusov nauk prav umeli in ga svetu oznanili. Sv. Duh podpira nezmotljivo sveto cerkev, da more Jezusov nauk neskalsen ohraniti do konca sveta. Čudovito je razsvetlil tudi posamezne svete može, da so, četudi neuki, v učenosti prekosili najmodrejše bogoslovce. Preprosti kapucinski brat Feliks, sv. Katarina Sijenska se nista nikjer dosti šolala, vendar sta vedela škofom in kardinalom, ki so ju vprašali za svèt, razjasniti najtežja vprašanja.

Tudi nas mora razsvetliti sv. Duh. Ah, mi smo tako malo podučeni v svetih resnicah, naša vera je tako slaba, naše življenje tako malo po veri uravnano. Sv. Terezija je bila vsa raz sebe, če je čula le besedo o svetih nebesih. Mi pa ostanemo slepi, mrzli, neobčutni, bodisi pri pridigi, pri molitvi, pri sv. obhajilu. Svet je pač moder in razumen za časne zadeve, za večnost pa ima tako malo zaumena. Vzroka imamo torej dovolj, da prosimo sv. Duha za razsvetljenje, za pravo, edino zveličavno luč.

2. Drugo zmožnost naše duše, namreč voljo, krepí sv. Duh z darom moči, s katerim zamoremo to, kar je spoznal um za dolžnost, tudi v dejanju izpeljati. Sv. Duh je dal očaku Abrahamu čeznatorno moč, da je svojega ljubljenelega sina Izaka, svojega edinega dediča, položil na altar in bil pripravljen ga darovati. Sv. Duh je dal Davidu moč, da je svoje grehe resnično objokoval

in zanje zadostoval. Od sv. Duha so prejeli makabejski bratje čeznaravno moč, da so za sveto vero prestali grozovite muke. Bilo je delo sv. Duha, da so apostoli in drugi mučenci z veseljem šli v smrt in se še Bogu zahvaljevali za dar mučeništva.

Tudi nam je potrebno, da nas sv. Duh s svojo milostjo podpira in našo voljo krepí, kajti silno smo slabi in nestanovitni. Vsak dan delamo dobre sklepe, pa menda samo zato, da jih zopet prelomimo. Rekel je neki mož: Cesta v pogubljenje je potlakana z dobrimi sklepi. Kaj pomagajo dobri sklepi, če pa ni dejanja. Verska resnica pa je, da iz lastne moči nismo v stanu izpolnovati zapovedi božje in se ogibati smrtnega greha. *Bres mene*, govori Gospod, *ne morete ničesar storiti*. (Jan. 15, 5.) In sveti Pavel piše do Korinčanov: *Ničesar ne moremo iz sebe misliti, kakor iz sebe, marveč naša zmožnost je iz Boga*. (II. 3, 5.) Ako pa brez pomoči sv. Duha ne moremo izpolnovati zapovedi božjih in se ne varovati greha, tedaj gremo brez te pomoči gotovo v pogubo.

O kako potrebno je tedaj, da goreče prosimo za dar moči, da se zamoremo greha obvarovati, v čednostih rasti, dobra dela si nabirati in se tako zveličati.

3. Slednjič sv. Duh oblaži in spopolni tudi našo čutno stran, naše srce in sicer z darovi pobožnosti in strahu božjega. Tako nas ohrani v pravi podložnosti do Boga in nas obvaruje zmot naših strasti. Duh božji je položil preroku na jezik tele besede: *Presuni moje meso s svojim strahom, zakaj tvojih sodbá se bojim*. (Ps. 118, 120) Kralja Davida je napolnil s takim strahom pred sodbo božjo, da je trepetaje spoznal svoje pregrehe in v spokornem oblačilu zadostoval Bogu. On mu je dal sveto misel, da se sezida Gospodu veličasten tempel, in v duhu zroč le-to svetišče, je zaklical kralj David: *Kako ljuba so mi tvoja prebivališča, Gospod vojskinih trum; moja duša hrepeni in koprni po lopah Gospodovih. Moje srce in moje meso se veseli v živem Bogu*. (Ps. 83, 2.) Sv. Duh je naredil, da je očitna grešnica Magdalena postala zgled pokore, razvajen otrok sveta postal ljubljena učenka Gospodova. Kaj premorejo darovi svetega Duha, spovnamo na sv. Frančišku Asiškem. On je bil poln strahu božjega, torej je bilo celo njegovo življenje nepretrgana pokora.

O kako potreben je tudi nam dar strahu božjega. Nekateri kristjani živijo tako lahkomišlno, kakor da jim je na vekomaj ostati na zemlji. Kako redko se spominjamo poslednjih reči, ki

vendar morajo priti. Mar menite, da so to same basni? Koliko je ljudi na zemlji, ki greh storé lahkomiščno, kakor se pije voda; dan na dan grehe kopičijo, zraven se pa še smeji in šalijo. — Kako redka je prava, odkritosrčna pobožnost! Večini kristjanov je molitev nadležna, božja služba odveč; sveti zakramenti se zanemarjajo, dasi nas angeli božji zanje zavidajo.

O predragi! Tako ne sme ostati. Odslej nas mora strah božji skozi in skozi presuniti in pobožnost napolniti naše srce. Strah božji nas bo odvrčeval od greha, pobožnost pa nas bo vodila k Bogu, od katerega in za katerega smo ustvarjeni.

V tem, dragi mi, obstoji delovanje sv. Duha, to so darovi, katere nam deli. O da bi mi bili deležni teh darov! — Pa nikar ne obupajmo; s pomočjo božjo se dá še vse poravnati. Že to je velika milost, da nam Gospod Bog svoje darí jemlje v misel. Ta praznika pa goreče zdihujmo: O pridi sveti Duh! — Kdor ne moli, ničesar ne prejme; kdor pa moli, prejme darove sv. Duha, kajti Jezus govori: *Vaš Oče s nebes bo njim dal dobrega duha, kateri ga prosijo.* (Luk. 11, 13.) Priporočim vam torej te dni častitljivi rožni venec s posebnim povdarkom tretje prošnje: „Ki je sv. Duha poslal.“ Amen.

P. H.

2. Delovanje sv. Duha.

Tolažnik sv. Duh pa, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo učil vse, in vas opomnil vsega, karkoli sem vam rekel. Jan. 23, 25.

Jezus je svojimi apostoli v obednici zadnje večerje. Ljubeznivo uči, opominja, tolaži svoje učence, ker se bliža čas njegovega bridkega trpljenja. Sveti evangelist Janez nam pripoveduje tudi to-le, ki se nanaša na današnji oddelek sv. evangelja: „Juda, ne Iškarijot (tako pravi sv. evangelist, torej Juda Tadej), mu reče: Gospod, kaj se je zgodilo, da se hočeš nam razodeti, in ne svetu? Jezus odgovori in mu reče: Ako me kdo ljubi, bo moje besede spolnoval, in moj Oče ga bo ljubil, in bova k njemu prišla, in pri njem prebivala. Kdor me ne ljubi, ne spolnuje mojih besed. In besede, katere ste slišali, niso moje, ampak Očeta, kateri me je poslal. To sem vam govoril, dokler sem pri vas. *Tolažnik*

sveti Duh pa, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo učil vse in vas bo opomnil vsega, karkoli sem vam rekel. Pomudimo se nekoliko pri teh besedah. Najprej pa zakličimo prav iz srca: Pridi, sveti Duh, in napolni nas s svojimi darovi, daj nam dar svèta in pobožnosti, ter stòri s svojo milostjo, naj nam bo današnje premišljevanje v dušno korist!

1. *Tolažnik, sveti Duh pa, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo učil vse, in vas bo opomnil vsega, karkoli sem vam rekel.* Kako tolažljive so te besede Zveličarjeve za žalostne učence, ki s strahom mislijo na trenotek, ko jih bo zapustil Gospod, s katerim so tako ljubeznivo, prijateljsko občevali dolgo časa. *Tolažnik, sveti Duh, vas bo učil vse.* O, srečni učenci Gospodovi, ni se vam treba bati, da bi popolnoma pozabili prelepe nauke svojega dobrega Učenika; ne, vsaj vam je Gospod obljubil tolažnika sv. Duha, ki vas bo učil vse resnice. Pomislimo pa, dragi v Kristusu, da te besede Zveličarjeve tudi nam veljajo; Jezus Kristus je tudi nam poslal tolažnika, svetega Duha. Da je to resnica, spričujemo sami vsak dan še po večkrat, kadar molimo Gospodovo molitev „očenaš“. Pa kako to? Poslušajmo, kaj pravi sv. apostol Pavel v listu do Galačanov (4, 6.): *Ker ste pa sinovi, je Bog poslal Duha Svojega Sina v vaša srca, kateri vpije: Aba, Oče!* Da smo postali otroci božji, to nam je pridobil naš Gospod Jezus Kristus s svojo smrtjo na križu. Otroci božji smo, zopet je otroška zveza med Bogom in med nami; kdo pa je porok, kdo nam zagotavlja in spričuje, da smo otroci božji? Molitev. Kadar molimo, se prav otroško obnašamo proti Bogu, nebeškemu Očetu; saj ga smemo z zaupanjem klicati: *Oče naš, kateri si v nebesih!*

Kdo nam pa podeli tega otroškega duha, to otroško priprostost? Sv. Duh, tretja božja oseba, ki se od Očeta in Sina izhaja. *Ker ste pa (otroci) sinovi, je Bog poslal Duha svojega Sina v vaša srca, kateri vpije: Aba, Oče!* Otroška molitev in pa pričevanje sv. Duha v nas, to so znamenja, po katerih se more soditi, da smo otroci božji. Tako govori sv. Pavel kristijanom v listu do Rimljanov (8, 15. 10.): *Vsaj niste prejeli duha sužnosti spet v strah, ampak prejeli ste duha posinoveljenih otrok, v katerem kličemo: Aba, (Oče)!* Pomen teh besedi svetega pisma je ta: Pravi kristijani so otroci božji. To že lahko iz tega

spoznate, da Duh, katerega ste prejeli, vam ne vdihuje hlapčevskega strahu, kakor je bilo to v starem testamentu, v judovstvu, temveč vam daje otroško zaupanje, s katerim Boga v molitvi imenujete Očeta. Apostol je pristavil aramejsko besedo: „Aba“, ker se bolj otroško glasi, pomeni pa ravno to, kakor Oče; „prejeli ste duha posinovljenih otrok, v katerem kličemo: *Aba (Oče)*!“ *Duh sam namreč daje pričevanje našemu duhu, da smo otroci božji.* — Kristijan, kristijana! Kadar misliš, da ne moreš zbrano moliti, pomisli, da je nebeški oče poslal svetega Duha tudi v tvoje srce, ki tudi tebi spričuje, da si otrok božji; torej zaupaj in môli z otroško preprostostjo: *Oče naš, kateri si v nebesih, posvečeno bodi tvoje ime.*

2. *Tolažnik, sv. Duh pa, katerega bo poslal oče v mojem imenu, on vas bo učil vse in vas bo opomnil vsega, karkoli sem vam rekel.* Nebeški Oče je poslal sv. Duha v imenu Jezusovem, zavoljo Jezusa. Gospod sam je govoril te-le besede: *Ako me ljubite, spolnujte moje zapovedi. In jaz bom Očeta prosil, in vam bo drusega tolažnika dal, da pri vas ostane vekomaj.* Sv. Duh je v resnici tolažnik; on je tolažil apostole, ki so bili žalostni zavoljo odhoda Kristusovega. Sv. Duh je Duh resnice, ki je učil apostole in verne kristijane vseh časov; on je potrjeval zlasti ob času hudega preganjanja mučenike v sv. veri, dal jim je dar moči, stanovitnosti v najhujšem trpljenju. Sv. Duh tudi nam deli svoje darove vselej, kadar prejmemo posvečujočo milost božjo v sv. zakramentih. Sv. Duh nam daje dar umnosti, pravo spoznanje verskih resnic, on nam daje dar modrosti, da prav spoznamo Boga in razločujemo med dobrim in slabim ter nas uči vse reči tako obračati, da so nam v dušno korist, v večno zveličanje. Kako je bilo potrebno neizobraženim apostolom, ki so bili ubogi ribiči, razsvetljenje, kako so jim bili potrebni darovi sv. Duha, dar učenosti, dar sveta! Dragi kristijani, zlasti vi, predpostavljeni, očetje, matere, pomislite, kolikokrat tudi vi posebno potrebujete dar sveta, po katerem morete sami za-se izvoliti, kar vam je v zveličanje, pa tudi svetovati in priporočati onim, ki so vam izročeni in katere bo Bog enkrat tirjal od vas. Tudi drugi, zlasti oni, ki si izbirate, volite stan, kličite na pomoč sv. Duha, prosite ga za dar sveta, svetovanja. Prosite daru učenosti, ne posvetne učenosti, kajti sama ta še ne dela človeka boljšega in veljavnejšega pred Bogom, pač pa dar učenosti, dar sv. Duha, ki pomaga človeku, da vedno bolj spoznava Boga, pa tudi samega sebe, svoje dolžnosti, ter si pridobi

vseh tistih vednosti, ki so potrebne k zveličanju. Natančno izpolnovanje svojih dolžnosti, vse storiti iz ljubezni do Boga, to je dar pobožnosti, ki misli v vseh rečeh le na njega, od katerega smo prejeli toliko dobrot in od katerega upamo še največje dobrote, večna nebesa. Prosi se dar strahu božjega; to ni hlapčevski strah, ki bi se bal le pred kaznijo, pač pa je otroška boječnost, ki se boji žaliti Očeta ne zaradi kazni, ampak zaradi ljubezni Očetove. Kdo pač ne bi ljubil Očeta nebeškega, ki je dal svojega edinorojenega Sina v odrešenje nas vseh; kdo naj bi se ne bal žaliti dobrega Očeta nebeškega, ki nam je poslal tolažnika svetega Duha, njega, ki nam podeli otroškega duha, da moremo z zaupanjem klicati: *Oče naš, kateri si v nebesih.*

Tolažnik, sv. Duh pa, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo učil vse in vas bo opomnil vsega, karkoli sem vam rekel. O presrečni kristijani, ki imamo tacega Učenika — sv. Duha. V cerkveni molitvi, ki smo jo opravljali v devetdnevnic, smo tako-le molili: O Bog, ki si srca vernih po razsvitljenju sv. Duha učil, daj, da ravno v tem duhu spoznamo, kar je prav, in se njegove tolažbe vselej veselimo. Kakor je eden njegovih učencev rekel Jezusu: *Gospod, uči nas moliti* (Luk. 11, 1.), tako prosimo tudi mi, dragi v Kristusu, zlasti današnji dan svetega Duha: Uči nas spoznati prav Očeta in Sina božjega, in verovati, da iz obeh se izhajaš Ti, presveti Duh. Pridi sveti Duh, napolni srca svojih vernih in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni; uči nas spoznati prav, Očeta in Sina božjega, dodeli nam dar prave pobožnosti, srčne ljubezni in hvaležnosti do Boga, uči nas spoznavati in ljubiti presveto Srce Jezusovo, katero hočemo zlasti v prihodnjem mesecu posebno častiti. Dodeli nam dar pobožnosti, kakor si brezmadežno Devico Marijo tako bogato obdaril z vdano gorečo ljubeznijo in hvaležnostjo do Boga. O Marija Devica, izvoljena nevesta sv. Duha, tebi izročimo svoje želje, od tebe upamo prave gorečnosti v pobožnosti do sv. Duha.

Sv. Duh je naš tolažnik, Duh resnice. On nas potrjuje v pravi veri; ne bodimo nehvaležni, ampak živimo po sv. veri, varujmo se greha, varujmo se žaliti Boga, ne toliko iz strahu, ampak bolj iz ljubezni. Ne pozabimo pa tudi onih nesrečnih, katerim še ni zasvetila luč prave vere, priporočimo jih sv. Duhu. Pridi sv. Duh, napolni srca svojih vernih in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni. Amen.

J. Gnidovec.

Binkoštni pondeljek.

Homilija.

Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da, kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, ampak ima večno življenje. Jan. 3, 16.

Današnji evangelij je vzet iz Jezusovega pogovora z Nikodemom. Nikodem je bil eden izmed tistih maloštevilnih izobraženih judov, farizejev, pismarjev, ki niso zapirali oči in ušes ter srca čudežem in naukom Jezusovim ter božji milosti, ki jih je klicala k zveličanju. Nikodem je bil pošten, nesprijen Izraelec, vreden sin očaka Abrahama, ker je prišel k Jezusu, da se prepriča, je-li res Jezus obljubljeni Odrešenik; in prepričal se je, ali z drugimi besedami, Jezus ga je prepričal s svojimi besedami, katerih nekoliko nam podaja današnji evangelij. In sicer je današnji evangelij drugi del celega pogovora Gospodovega z Nikodemom.

V prvem delu je Jezus povedal Nikodemu, kaj je pred vsem človeku potrebno k zveličanju: namreč prerojenje v vodi in svetem Duhu, ali sv. krst: *Resnično, resnično, povem ti: kdor ni pre-rojen v vodi in v sv. Duhu, ne more priti v nebeško kraljestvo* — ker, kar je rojeno iz mesa, je meso (meseno in vredno pogubljenja) in kar je rojeno iz duha, je duh (duhovno in sposobno za zveličanje).

V drugem delu pa pravi Jezus, da je on tisti, ki bo človeškemu rodu zaslužil na križu milost prerojenja v svetem Duhu; ob enem pa tudi razlaga, kaj mora človek storiti, da se vdeleži milosti tega prerojenja, ki jih je Jezus na sv. križu zanj zaslužil.

O tem vam hočem na podlagi današnjega evangelija govoriti.

I. *Kakor je Mojses povišal kačo v puščavi, tako mora povišan biti Sin človekov, da, kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temveč ima večno življenje.* (Jan. 3, 14—15.)

S temi besedami začenja Jezus Nikodemu razlagati skrivnost odrešenja, s katerim bo Gospod človeškemu rodu zaslužil milost prerojenja v sv. Duhu. Nikodem je bil učenik sv. pisma, zato mu je moralo biti znano, kaj hoče Jezus reči s povišanjem kače v puščavi.

Nekega dne namreč je ljudstvo godrnjalo nad Bogom in Mojzesom, rekoč: „Zakaj si nas izpeljal iz Egipta, da bi umrli v puščavi? Ni ne kruha, ne vode; naši duši se že gnjusi nad to prelahko jedjo (mano); zavaljo tega je Gospod poslal ognjenih kač (t. j. kač, kojih pik in strup je žgal in pekel človeka, dokler ga ni umoril); in ko jih je bilo preveliko od njih pičenih in umorjenih, so prišli k Mojzesu ter so dejali: Grešili smo, ker smo govorili zoper Gospoda in tebe: prôsi, da nam odvzame kače. In Mojzes je molil za ljudstvo. In Gospod mu je rekel: Naredi bronasto kačo ter jo postavi v znamenje (hebr. obesi jo na kol); kdorkoli bo pičen in jo bo pogledal, bo živel. Mojzes je tedaj naredil bronasto kačo in jo je postavil v znamenje (hebr. in jo je obesil na kol); in ko so jo pičeni pogledali, so bili ozdravljeni.“ (4. Mojz. 21, 5—9.)

Tedaj, kakor je Mojzes po božjem povelju rešil ljudstvo smrti s tem, da je bronasto kačo obesil na kol, in kdor jo je pogledal, je ozdravil, ravno tako mora tisti, ki se hoče rešiti večne smrti, ozreti se z živo vero na Jezusa, ki je bil povišan na križ. Bronasta kača je tedaj predpodoba Kristusa. In še prav lepa predpodoba: 1.) Glejte, veliko jih je pomrlo v puščavi vsled pika ognjenih kač; ni li pa človeški rod tudi bil smrtonosno pičen od peklenke kače? — 2.) Mojzes je povišal v rešenje ljudstva bronasto kačo; Jezus je bil v naše odrešenje povišan na križ; 3.) Mojzesova kača je imela le podobo kače, in ni bila prava kača, tedaj tudi ne strupena; ravno tako je Jezus visel na križu kot hudodelnik, grešnik. In vendar ni bil grešnik, ampak je le podobo grešnika na-se vzel, strupa greha pa ni bilo v njem. — 4.) Mojzesova kača je bila bronasta: bron pa je trd in nestrohljiv; Jezus tudi ni mogel strohneti v grobu, ker je bil Bog sam in je njegovo božanstvo delalo njegovo telo nestrohljivo; trohnenje našega telesa je kazen za greh. Jezus pa ni imel greha, tedaj tudi ni mogel strohneti.

Glejte, kako lepa predpodoba Zveličarja je Mojzesova kača! Bog sam je hotel po njej vpodobiti Jezusovo spravno daritev na križu in naše odrešenje.

Nikodemu je bilo znano sv. pismo, tedaj je moral umeti Jezusa. In da bi mu še jasnejše razložil skrivnost odrešenja, mu pravi nadalje: *Zakaj Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da, kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, ampak ima večno življenje.* Jasnejše mu ni mogel Jezus povedati. S temi kratkimi besedami pové Jezus, z a k a j je Bog

hotel rešiti svet pogubljenja, kako ga je hotel rešiti in čemu ga je hotel rešiti. Odrešiti ga je hotel iz tega vzroka, ker ga je ljubil; odrešiti ga je hotel tako, da je lastnega Sina poslal na svet, odrešiti ga je hotel zato, da, kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, ampak ima večno življenje.

Lahko si mislimo, kako zvesto, kako začudeno je Nikodem poslušal Gospoda. Vedel je sicer iz sv. pisma, da bo Bog sam prišel človeški rod odrešiti, ni si pa mogel misliti, da bo Sin božji sam v ta namen prišel umreti na svet; in ker je bil farizej, zato je tudi s farizeji mislil in učil, da bo Odrešenik judovsko ljudstvo rešil rimske sužnosti in vstanovil imenitno posvetno mesijansko kraljestvo. Sedaj pa sliši, da bo Mesija umorjen, da ni prišel vstanovit zemeljskega kraljestva, ampak božje, v katerega pride vsak, ki veruje.

Nikodem je ves začuden in iznenaden poslušal te Jezusove besede. Kristijani! čudimo se tudi mi v največji hvaležnosti nad toliko božjo ljubeznijo! *Zakaj Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina sanj!* Bog ni bil dolžan dati ga, dal ga je le iz neskončne ljubezni do nas. — Ali smo morebiti vredni bili take ljubezni?

Jezus pravi: Bog je svet tako ljubil. Ali veste, kdo je to, svet? Človeški rod, ki je grešil, Boga hudobno zatajil! Ker ko ne bi bil grešil, ne bi mu bilo treba Odrešenika. Bog je tedaj svojim sovražnikom, svojim zatajilcem iz neskončne ljubezni dal Sina, da umrje za sovražnike, da umrje za človeka, ki je službo odpovedal Bogu in šel služiti k satanu! — In koga je poslal za Odrešenika? Svojega Sina je poslal, pa ne enega izmed mnogih sinov, ampak edinega, ki ga je od vekomaj po očetovsko ljubil, ki je ž njim vred enega bitja, ki je ž njim vred pravi, troedini Bog.

In kako ga je poslal? V revni človeški podobi; kam ga je poslal? V smrt, in sicer v neizogibno smrt. Jezus je moral umreti, tako je Bog odločil nepreklicljivo; ko bi ta volja božja ne bila nepremisljiva, bi li bila pač ostala prošnja Mesijeva v mestu Gezemani neuslišana? Namreč prošnja: „Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih od mene?“ Po neskončnih božjih naklepih pa je bilo to nemogoče.

Zakaj pa Bog ni hotel spremeniti svojih naklepov? Zato, ker nas je hotel zveličati. Ne samo, da se ne pogubimo, ne, nas revne, grešne stvari, ki smo z grehom pekel zaslužili, je hotel Bog imeti pri sebi, okoli svojega trona, v nebesih, v večni slavi.

In da ne bi mi dvojili nad tem, pristavlja Jezus: *Bog namreč ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet sodil*, (da bi ljudi zavoljo njih grehov pogubil, kakor pravi sv. Avguštín), *ampak da bi bil svet po njem zveličan.* (Jan. 3, 17.)

O kristijani, kako prav ima sv. Janez, ko pravi: „V tem se je izkazala ljubezen božja do nas, da je Bog edinorojenega Sina poslal na svet, da bi po njem živeli.“ Kako prav ima, ko pravi dalje: „V tem je (ta) ljubezen, ne, kakor da bi bili mi Boga (prej) ljubili (in se s tem vredne storili njegove ljubezni), temveč on nas je prej ljubil, in da je svojega Sina poslal v spravo za naše grehe!“ (I. Jan. 4, 9. 10.)

O predragi, ljubimo iz celega srca njega, ki nas je t a k o ljubil. *Kdor ne ljubi*, pravi sv. Janez, *Boga ne pozna; sakaj Bog je ljubezen.* (I. Jan. 4, 8) Ako smo hvaležni svojemu bližnjemu za skazano dobroto, ali naj Bogu povračujemo njegovo dobroto z nehvaležnostjo, njegovo ljubezen s sovraštvom v grehu?

II. V današnjem evangeliju pa nam Jezus tudi pové, kaj nam je storiti, da se vdeležimo milosti prerojenja in odrešenja, ki nam ga je na sv. križu zaslužil. Jezus nas je na križu odrešil. Seveda tega ne smemo tako razumeti, češ, sedaj smo prosti vse skrbi; za naše zveličanje je Jezus sam poskrbel. Res je, kar pravi sveti Avguštín: Bog te je vstvaril brez tebe, ali zveličal te ne bo brez tebe; v duhu sv. Avguštína smemo tudi reči: Jezus nas je odrešil brez nas, zveličal nas ne bo brez nas; to se pravi z drugimi besedami: milost odrešenja nam je podeljena, pa to milost moramo porabiti. Kako jo porabimo? — Na to nam Jezus odgovarja v svojem pogovoru z Nikodemom: Kakor je Jezus povišal kačo v puščavi in so vsi od strupenih kač pičeni ozdraveli, ako so se zaupljivo ozrli na bronasto kačo, ravno tako se tisti, ki veruje v Sina božjega, ne pogubi, ampak ima večno življenje. In da bi se nihče izmej tistih, ki vanj verujejo, ne pogubil, ampak imel večno življenje, zato je Bog poslal edinega Sina na svet. Zraven pa pristavlja Gospod: *Kdor vanj veruje, ne bo sojen, ne bo pogubljen, ampak se bo zveličal.*

Iz tega vidimo, da je vera tista pot, po kateri pridemo do zveličanja, po kateri se vdeležimo milosti odrešenja. To nas uči tudi sv. Pavel v listu do Rimljanov (3, 21—26.), v katerem piše, da vera v Jezusa Kristusa opravičuje človeka pred Bogom. Seveda, kakšna vera? Ali le taka gola vera, po kateri verujemo, da je Jezus Bog in njegov nauk božji nauk? Taka gola vera nas ne

more zveličati; sv. Pavel nam pravi: *V Kristusu Jezusu nič ne velja ne obresa, ne neobresa, ampak vera, ki po ljubezni dela*; to se pravi: le taka vera nas more zveličati, ki se kaže v delih ljubezni do Boga in do bližnjega, ali z drugimi besedami: v spolnovanju božjih zapovedi, v izvrševanju dobrih del. Saj pravi sv. apostol: *Ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljaj, ljubezni pa bi ne imel, nič nisem.* (I. Kor. 13, 2.) Isto uči Jezus Kristus: *Ne vsak, ki pravi: Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo, ampak isti, ki stori voljo mojega očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.* (Mat. 7, 21.) *Vera brez dobrih del je mrtva*, pravi sv. Jakob (2, 17.)

Zato uči prav sv. tridentinski zbor, ko pravi, da moremo le v toliko reči, da smo po veri opravičeni, v kolikor je vera začetek človekovega zveličanja, podlaga in korenina vsega opravičenja. (Sess. 6, c. 8.)

Res, z vero se mora družiti tudi upanje in ljubezen, ako se hočemo vdeležiti odrešenja Jezusovega. Kako nespameten je tedaj tak človek, ki pravi: kristijan sem, — pa živi kakor nevernik, ki pravi, da je ud sv. cerkve, noče pa spolnovati dolžnosti udov.

Dosti pa je dandanes tudi kristijanov, ki v dejanju kažejo, da jim je žal, da so krščeni; dosti jih je, ki se naravnost ponašajo s tem, da ne verujejo. O teh govori Jezus koncem današnjega evangelija: *Slehern namreč, kateri hudo dela, sovraši luč in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela.* Naši moderni, novi neverniki pravijo, da zato ne verujejo, ker se vera z njihovo pametjo ne vjema; in pri tem zasmehujejo dobre vernike; Jezus pa, ki vé, kaj je s človekom, pravi, da je vzrok nevere teh ljudi iskati v njihovi hudobiji, da zato ne verujejo, da ne bi bila svarjena njihova dela, da ne bi jih vera silila živeti po božji volji, ne pa po njihovih sprijenih željah. *Kdor pa resnico dela, pride k luči*, to se pravi, kdor se ne boji čednostnega življenja, se tudi ne brani vere, ampak jo rad sprejme in rad zvesto živi po njej.

Kristijani, naj li človek šele izbira, kaj je boljše, verovati ali ne verovati? Verovati, živo, dejansko verovati, ko nas taka vera druží z Jezusom, nas dela deležne njegovega zasluženja; ali ne verovati, ko nas nevera loči od Jezusa in oropa njegovega zasluženja? Živa vera nas zveličuje, nevera nas obsoja, pogublja. Kristijani! oklenimo se rajši Jezusa v živi veri, da bomo po njej imeli življenje. Hitimo k njemu, ki je rekel: *Jaš sem luč sveta*;

Kdor hodi sa menoj, ne hodi po tēmi, ampak bo imel luč življenja! (Jan. 8, 12.) *In ako je kdo šejen, naj pride k meni in naj pije. Kdor v mene veruje, potekó, kakor pismo pravi, potoki žive vode iz njegovega osrčja!* (7, 37.) Amen. P. J.

Praznik presvete Trojice.

Krstne odpovedi in obljube.

Pojdite in učite vse narode in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha. Mat. 18, 19.

Današnja sv. maša se začenja z besedami: „Češčena bodi presveta Trojica in nerazdeljena enota; hvalimo jo, ker nam je milost izkazala!“ Da, dragi kristijani, častimo in hvalimo presveto Trojico z vsemi močmi svoje duše; zakaj dobrote, katerih ni mogoče naštet, in milosti, katerih cena se ne dá povedati, nam je izkazala. Ona nas je ustvarila, odrešila in posvetila; ona nas ohranjuje, vodi in živi; ona nam odpušča grehe, deli potrebne milosti in pripravlja prostor v nebesih; kratko, ona nam daje vse, kar smo, kar imamo in upamo.

Pa, ljubljeni v Kristusu, kaj bi nam pomagale vse druge dobrote presv. Trojice, ako bi dveh ne bili prejeli, namreč edinozveličavne katoliške vere in najpotrebnejšega zakramenta, svetega krsta? Kaj bi nam pomagalo naše imetje, zdravje in celó življenje, ako bi ne imeli prave vere, ker Jezus večna resnica, uči: *Kdor ne veruje, bo pogubljen.* Mark. 16, 16. Kaj bi nam pomagalo telesno rojenim biti, ako bi ne bili duhovno prerojeni po zakramentu sv. krsta, ker božja postava se glasi: *Ako kdo ni prerojen iz vode in iz sv. Duha, ne more iti v božje kraljestvo.* (Jan. 3, 5.) Toda hvalimo presv. Trojico, ker tudi ti dve preveliki milosti je nam izkazala! V njenem imenu je namreč sv. cerkev tudi na nas izvršila zveličavno naročilo Gospodovo: *Pojdite in učite vse narode, in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha,* poučila nas je v sv. veri in podelila nam sv. krst. Zares, kaj bi nam imela presv. Trojica še storiti in nam ni storila? (Iz. 5, 4) Dala nam je vse, kar potrebujemo za čas in za večnost. Kaj pa hočemo mi njej dati?

Kot si je kralj David med premissljevanjem božjih dobro stavil vprašanje: *Kaj hočem vrniti Gospodu za vse, kar mi je dodelil?* odgovoril si je: *Svoje obljube bom opravljal Gospodu.* (Ps. 115.) Enako si odgovorimo tudi mi, rekoč: *Svoje obljube bomo opravljali presv. Trojici!* Ali pa smo ji kaj obljubili? Da, dragi kristijani, in sicer pri sv. krstu, ko smo storili trojno odpoved in dvojno obljubo. Takrat smo se namreč presv. Trojici na ljubo odpovedali hudobnemu duhu, vsem njegovim delom in vsemu njegovemu napuhu ter ji obečali trdno vero in življenje po sv. veri. Te krstne odpovedi in obljube hočemo torej zvesto držati ter tako pokazati svojo hvaležnost presv. Trojici. In da se jim ne bomo zlahka izneverili, bomo jih danes natanko premislili in resno ponovili.

I. Pri sv. krstu najema presv. Trojica ljudi v svojo službo. Kakor pa vsakdo vpraša služabnika, predno ga sprejme, ima-li resno voljo njemu služiti, tako vpraša tudi presv. Trojica slehernega človeka pred sv. krstom, se-li hoče odpovedati grozovitemu trinogu, hudemu duhu, in njej služiti. Zato stavi duhovnik krščencu trojno vprašanje, rekoč: „Se odpoveš hudiču? — In vsem njegovim delom? In vsemu njegovemu napuhu?“ In boter odgovori v imenu otroka trikrat: „Odpovem se.“

1. Prva krstna odpoved se torej glasi: Odpovem se hudemu duhu. Kaj pa misli krščeneec s tem reči? Nič drugega, kakor da odslej ne bo več služil satanu, ampak edino le Bogu. To odpoved terja sv. cerkev od vsakega človeka, ker dobro vé, da *nihče ne more dvema gospodoma služiti* (Mat. 6, 24.), in da torej vsak, ki hoče v službo božjo stopiti, mora službo satanu odreči. — Vsi kristijani se tedaj pri sv. krstu slovesno odpovejo hudemu duhu. Ali pa tudi vsi držijo dano besedo? Z žalostnim srcem moram reči, da ne, kajti mnogo se jih povrne v satanovo sužnost. In tudi ti, dragi poslušalec, si morda med njimi, pa tega niti ne veš. Zato pa vedi, da hudemu duhu hlapčuje, kdor se njegovim skušnjavam ne ustavlja, ampak posluša njegova vabila v greh; vedi, da hudemu duhu pomaga, kdor bližnjega napeljuje v greh ali mu daje pohujšanje; vedi, da hudemu duhu služi, kdor razširja zapeljive knjige in časnike; vedi, da hudemu duhu zapiše svojo dušo, kdor potegne z njegovimi pomočniki, z zapeljivimi tovariši ali lažnjivimi preroki; in vedi, da ima hudega duha za gospoda, kdor ga

rad imenuje ter v kletvi izroča sebe in bližnjega njegovi oblasti. To imej v spominu, poglej v svoje preteklo življenje in premisli, ali nisi tudi ti na ta ali oni način zoper svojo krstno odpoved služil hudemu duhu. In če se po resnem premišljevanju najdeš krivega, tedaj obžaluj svojo nezvestobo, obljubi popoljšanje in reci zopet: Odpovem se hudemu duhu.

2. Pa ne le služabnik, temveč tudi posnemovalec hudega duha ne sme več biti, kdor stopi v božjo službo. Zato je treba, da se ne odpove samo hudemu duhu, ampak tudi nje mu lastnim delom. V ta namen vpraša duhovnik otroka: Se odpoveš vsem delom hudega duha? Boter odgovori: Odpovem se. Kaj pa krščenec s tem obljubi? S tem se zaveže, da se bo ogibal vsakega greha, kajti dela hudega duha so grehi. Satan namreč drugega ne dela kakor greh; on *od začetka greši*, pravi sveto pismo. (I. Jan. 3, 8.) Zato pa je tudi človek, ki greši, *iz hudega duha*, ker posnema njegova dela. — Pred nekaterimi deli hudega duha sv. ap. Pavel (Gal. 5, 19–21) posebno svari ter jih našteva, rekoč: *Dela mesa pa so znana, in ta so: nečistost, mehkužnost, nersramnost, razusdanost, malikovanje, zavdajanje, sovraštva, zdrašbe, zavist, jesa, prepiri, kregi, rasprtije, nevoščljivosti, uboji, pijančevanje, požrešnost, in kar je temu enakega*. Tem in enakim delom se torej vsak krščenec slovesno odreče. Tudi ti, dragi kristijan, si se jim odpovedal. Ali pa si tudi ostal mož-beseda? Izprašaj svojo vest in povej mi, ali ni res, da si velikokrat in obilno grešil z mislimi, z besedami in z dejanjem? O spoznaj svojo grešnost, prosi Boga odpuščenja, odpovej se iznova delom hudega duha in glej, da greh ne bo več gospodoval v tvojem umrljivem telesu! (Rimlj. 6, 12.)

3. Delo hudobnega duha pa je tudi prevzetnost. Kdor se torej skupno odpove vsem njegovim delom, odreče se obenem tudi prevzetnosti. Toda kljub temu se mora krščenec na p u h u še posebej o d p o v e d a t i, kajti duhovnik ga vpraša: Se odpoveš tudi vsemu napuhu hudega duha? In boter odgovori: Odpovem se. Zakaj pa sv. cerkev ravno napuh izrecno povdarja? Zato, ker sv. pismo uči, da *je napuh začetek slehernega greha*. (Sir. 10, 15.) Napuh je bil prvi greh v nebesih in prvi greh na zemlji. Hudobni angeli so hoteli nad zvezde povišati svoje prestole in enaki biti Najvišjemu (Iz. 14, 13. 14.), in prva človeka sta mislila biti *kakor bogova*. (I. Mojz. 3, 5.) Napuh pa je tudi dandanes največji greh sveta, kajti človek prevzetuje, bodisi mlad ali star, bogat ali reven.

Ta se ponaša s svojim rodbinstvom, oni z bogastvom; ta hoče biti najmodrejši, oni misli, da je najlepši; ta na ves glas oznanjuje svoja dobra dela, oni se hvali celo s hudobijami; ta se dela pobožnega in svetega, da bi ga drugi občudovali, oni si omišlja gizdava oblačila, da bi ljudem dopadel; ta se jezi, če se drugi bolj častijo kakor on, oni zmerja in preklinja, če se čuti ponižanega; ta se povišuje nad svojega bližnjega ter ga pika in žali, oni se povzdiguje celo nad Boga ter zaničuje njegovo vero, cerkev in postavo *Toda kdor se povišuje, bo ponižan.* (Luk. 18, 14.) Povišali so se angeli in so hudi duhovi postali; povišali so se prvi stariši in veseli raj se jim je spremenil v dolino solz; povišujejo se neprenehoma posvetneži in *v pekel, v globoko jamo padajo.* (Iz. 14, 15.) *Kdor pa se ponižuje, bo povišan.* (Luk. 18, 14.) Ponižali so se dobri angeli in Bog jih je poplašal z večnim zveličanjem v nebesih; *ponižal se je Kristus in bil pokoren do smrti... na križu in Bog... mu je dal ime, katero je čez vsa imena* (Fil. 2, 8.), ponižujejo se vedno pravični kristijani in Bog jim daje svojo milost in *del med svetniki.* (Modr. 5, 5.) Zdaj pa te vprašam, dragi kristijan: Katere hočeš posnemati, prevzetne ali ponižne? O nikar ne posnemaj hudobnih angelov, prvih starišev in prevzetnih posvetnežev, ampak ponižno hodi za dobrimi angeli, pokornim Kristusom in pravičnimi kristijani! Tako boš ostal zvest krstni odpovedi, prejemal božje milosti in tudi tvoj delež bo med svetniki.

Trojno odpoved stori tedaj kristijan pri sv. krstu: odpove se namreč hudemu duhu, vsem njegovim delom in vsemu njegovemu napuhu. S tem se takorekoč zapriseže, da svojemu dosedanjemu gospodu, grozovitemu satanu, ne bo več niti služil niti ga posnemal.

II. Toda to še ni dovolj; kajti kdor si hoče prebrati službo, mora ne samo svojemu prejšnjemu gospodu službo odpovedati, ampak tudi prihodnjemu obečati pokorščino in zvestobo. Enako mora tudi krščenec, ki hoče stopiti v božjo službo, poleg odpovedi storiti tudi *obljubo*, da bo odslej Bogu zvesto služil. Nikdo pa ne more Bogu služiti, to se pravi: delati, kar Bog hoče, ako nima prave vere; kajti le sv. vera nam razodeva božjo voljo. Zato pa mora krščenec pred vsem *obljubiti sv. vero.*

1. In da tej dolžnosti zadostí, ga vpraša duhovnik: „Veruješ v Boga Očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje? — Veruješ v Jezusa Kristusa, Sina njegovega edinega, Gospoda našega,

kateri je rojen bil, in je trpel? — Veruješ tudi v svetega Duha, sveto katoliško cerkev, občestvo svetnikov, odpuščanje grehov, vstajenje mesa in večno življenje?“ In boter odgovori trikrat: „Verujem.“ — Vera je k zveličanju neobhodno potrebna. *Brez vere*, pravi sv. apostol Pavel (Hebr. 11, 6.), *ni mogoče dopasti Bogu*. Brez vere bi nam tudi sv. krst ne pomagal nič, kajti Kristus uči: *Kdor veruje in bo krščen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen*, akoravno je krščen. (Mark. 16, 16.) Zato terja sv. cerkev od slehernega človeka, da, predno je krščen, slovesno obljudi sv. vero.

Toda koliko kristijanov je dandanes po svetu, ki lahkomišljeno prelomijo obljubo sv. vere! Eni vržejo vso vero od sebe in naravnost tajijo verske resnice, rekoč: Saj ni Boga — ni pekla — ni večnosti, toda v svoji zaslepljenosti ne spoznajo, da živi pravični Bog in gorí večni pekel, četudi ju taji hudobnež; drugi se ljudi bolj bojijo ko Boga ter iz strahú pred ljudmi zanemarjajo svoje verske dolžnosti, pa ne poznajo besed Jezusa Kristusa: *Kdor mene sataji pred ljudmi, tega bom tudi jas satajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih*. (Mat. 10, 33.) Eni se zdijo samim sebi prepametni, da bi verjeli vse razodete resnice, in verujejo samo to, kar se strinja ž njihovimi napačnimi nazori, a v svoji domišljeni modrosti pozabijo, da plitva človeška pamet ne more razumeti visokih resnic sv. vere; drugi, ki so slabo poučeni v sv. veri, dvomijo o verskih resnicah, rekoč: Menda pa le ni vse res, kar nas uči sv. cerkev, pa se niti ne zavedajo, da s takim govorjenjem tajijo neskončno resničnost božjo. Eni, ki hočejo potešiti svojo slabo vest, radi zabavljajo zoper sv. vero in sv. cerkev, ji blatijo in smešijo, pa ne vedó, da niso nič boljši kakor oni *rjoveč lev*, ki hodi okoli *in išče, koga bi pošrl* (I. Petr. 5, 8.), drugi v svoji malomarnosti radovoljno poslušajo protiversko govorjenje ter z veseljem prebirajo veri sovražne knjige in časnike, a ne pomislijo, da so v nevarnosti zapraviti sv. vero ter se vekomaj pogubiti. To so pač sami slabi kristijani, ki ne znajo ceniti sv. vere.

Nasprotno pa je vsem dobrim kristijanom sv. vera največji zaklad, katerega si ne dajo vzeti po nobeni skušnjavi, ne po obljubah in prilizovanju, ne po groženju in zatiranju; oni ostanejo zvesti obljudi sv. vere in dajo raje vse, tudi življenje, kakor pa bi odpadli od sv. vere ali jo zatajili.

Koncem 5. stoletja je vandalski kralj Hunerik, ki je bil zagrizen pristaš arijske krivovere, kruto preganjal pravoverne afrikanse kristijane. Nekega dne zasačijo krvoločni beriči pobožno ženo Dionizijo, ki je za roko vodila svojega sinka Majorika. Med divjim krohotanjem iztrgajo neusmiljeni rabeljni Dioniziji obleko raz telo ter jo tako hudo bičajo, da je kri curkoma tekla po njenem telesu. Potem pa se lotijo nežnega dečka. Ko Majorik krvavo orodje zagleda, se ga zboji. Srčna mati pa ga z milim glasom opominja k stanovitnosti, rekoč: „Pomni, sin, da sva v imenu presv. Trojice krščena na edino pravo, katoliško vero. Nikakor si ne dajva vzeti lepe, bele obleke krstne nedolžnosti, da naju Gospod, ko pride na gostijo, ne najde brez svatovskega oblačila ter naju, kakor onega gosta v sv. evangeliju, ne vrže v zunanjo temo. Zato bodi stanoviten, ljubljenec mojega srca; po teh kratkih mukah te čaka večno veselje!“ Te materine besede osrčijo otroka, da se ne boji več trpljenja. Majorik ostane stanoviten v sv. veri in glasno hvali Boga, da sme zavoljo božjega imena trpeti. Neusmiljeni beriči ga slečejo in s šibami pretepajo, dokler ne izdihne svoje duše. S krvjo oblita mati pa se zgrudi na mrtvo truplo svojega sinka, póljubeje njegove rane in s solznimi očmi hvali Boga, da je zdaj presrečna mati sv. mučenika.

Tako trdna, dragi kristijani, mora biti tudi vaša vera; nič vam jo ne sme omajati, niti slabi zgledi posvetnežev, niti zaničevanje in preganjanje od strani nevernežev. Trdne vere vam je treba posebno dandanes, ko je svet poln ljudij, ki, sami neverni, hočejo tudi druge s pismom in besedo spraviti ob vero. Gorje vam, če bi se dali zapeljati od takih brezvercev; hudo bi se pregrešili zoper krstno obljubo in bili bi v nevarnosti radi krive prisege vekomaj zavrženi biti. Zato pa si skrbno čuvajte največji zaklad, sv. vero. Ne jemljite v roke knjig in časnikov, v katerih se napada sv. cerkev in blatijo duhovniki, in ne občujte preprijazno z ljudmi, ki zaničujejo sv. cerkev in njene služabnike. Nikdar in nikjer se ne sramujte svoje vere, ampak odločno kažite vselej in povsod, da vam sv. vera gre nad vse, in da si je ne daste blatiti ali zaničevati. Molite pa tudi pogosto k Bogu, da pomnoži vašo vero, in zatrdite mu večkrat svojo vero, rekoč: „Trdno verujemo vse, kar je Jezus Kristus učil, kar so apostoli oznanjevali in kar nas uči sv. katoliška cerkev. Daj nam, o Bog, v tej sveti veri živeti in umreti!“

2. Pa vera sama, dragi kristijani, ne more nikogar zveličati; kajti Kristus, večna resnica, uči: *Ne vsak, ki mi pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak kateri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško*

kraljestvo. (Mat. 7, 21.) In sv. apostol Pavel piše: *Ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nisem nič*. (I. Kor. 13, 2.) Kdor tedaj v svojem srcu sicer vse veruje, kar uči katoliška cerkev, pa ne spolnuje božje volje in ne opravlja del krščanske ljubezni, zastonj upa večno zveličanje. Zato pa mora krščanec poleg trdne vere obljubiti tudi življenje po s v e r i. Te obljube sicer ne stori izrecno, pa vendar dovolj razločno. Duhovnik namreč vpraša otroka: „Kaj želiš od cerkve božje?“ — „Vero.“ „Kaj ti dá vera?“ — „Večno življenje.“ Potem pa mu reče: „Ako torej hočeš v življenje iti, spolnjuh zapovedi. Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca in iz vse svoje duše in iz vse svoje misli, svojega bližnjega pa kakor samega sebe!“ Ko tedaj krščanec prosi cerkev za sv. vero in po njej za večno življenje, obljubi obenem, da hoče svoje življenje po veri vravnati, t. j. spolnjevati božje in cerkvene zapovedi ter opravavljati dela krščanske ljubezni.

Žalibog manjka ta živa vera mnogim kristijanom, čeprav so jo pri sv. krstu obljubili Bogu. Oni verujejo, kar uči katoliška cerkev, živijo pa tako, kakor bi ne imeli vere. Oni verujejo, da božjega kraljestva ne bodo posedli ne krivični, ne nečisti, ne tatje, ne lakomniki, ne pijanci, ne preklinjevalci; in vendar služijo tem pregreham, kakor bi se jim zavoljo njih ne bilo bati pogubljenja. Oni verujejo v besede Jezusove: *Kaj pomaga človeku, če celi svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi*; in vendar se trudijo samo za posvetno, delo zveličanja pa vnevar puščajo. Oni verujejo, da ne more opraviti veljavne spovedi, kdor se ne varuje bližnje priložnosti v greh; in vendar se nočejo ogibati oseb in tovarišij, ki so jih že tolikokrat zvabile v smrtne grehe. Oni verujejo, da je silno nevarno odlagati spreobrnjenje in pokoro; in vendar živijo leta in leta v svojih grehah, ne da bi bili voljni, se poboljšati in spraviti z Bogom po pravi pokori. O dragi moji, to ni živa, ampak mrtva vera; to ni vera, katera v nebesa, ampak katera pelje v pekel. Zato pa vas opominjam z besedami sv. apostola Pavla: *Same sebe skusite, če ste v veri!* (II. Kor. 13, 5.) Pogledite v svoje življenje in premislite, ali res živite po veri, božjo voljo spolnjuhete, greh pa sovražite!

Po sv. krstu vam je dal duhovnik prižgano svečo v roko v znamenje, da ste prejeli luč prave vere, in v opomin, da svetite ljudem z lepim zgledom. D v o j n a luč vam mora torej neprenehoma goreti: luč prave vere in luč l e p e g a k r š č a n s k e g a

življenja. Prva mora svetiti vam samim na temnem potu življenja, da ne zgrešite prave poti, ampak dosežete svoj namen; z drugo pa morate svetiti vi ljudem, *da vidijo vaša dobra dela, in časté vašega Očeta, kateri je v nebesih.* (Mat. 5, 16.) Le tedaj, če bo vam tukaj na zemlji gorela dvojna luč svete vere in lepega krščanskega življenja, bo vam enkrat v nebesih svetila večna luč.

V starem zakonu sta sklenila Bog in izvoljeno ljudstvo zavezo ali medsebojno pogodbo; Bog je obljubil Izraelcem dati sveto deželo, ljudstvo pa je Bogu obljubilo spolnjevati njegove zapovedi. Enaka zveza se sklepa tudi v novem zakonu med presv. Trojico in kristijani pri krstu; presv. Trojica obeta krščencu večno zveličanje in pripomočke, da je doseže, krščene pa se presv. Trojici na ljubo odpove hudemu duhu, vsem njegovim delom in vsemu njegovemu napuhu ter ji obljubi trdno vero in življenje po sveti veri. „Vedi pa“, dragi kristijan, „da je Gospod, tvoj Bog, močen in zvest Bog, ki ohrani zavezo.“ (V. Mojz. 7, 9.) „Ne odlašaj (torej tudi ti) dopolniti“ svojih obljub; „zakaj Gospod, tvoj Bog, (jih) bo terjal, in ako se obotavljaš, ti bo šketo v greh“ (V. Mojz. 23, 21.) Ti veš, da se nezvestoba že na tem svetu kot grda pregreha ostro kaznuje; pa vedi, da tudi na onem svetu čaka strašna kazen tiste, ki se izneverijo krstnim obljubam! „Oni kristijani“, pravi sv. Efrem, „ki niso ostali zvesti odpovedim in obljubam, ki so jih storili pri sv. krstu, bodo morali slišati iz ust Jezusa Kristusa najprej pri posebni in potem pri splošni sodbi one strašne besede sv. evangelija: *Malopridni hlapec, iz tvojih lastnih ust te obsodim in savršem, iz tvojih obljub, katere si mi tako slovesno storil, pa tako nemarno prelomil.* Nasprotno pa vesela sodba in veliko plačilo čaka one, ki vestno spolnjujejo krstne obljube, kajti njim bode rekel božji Sodnik: *Prav, dobri in zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil; pojdi v veselje svojega Gospoda!* (Mat. 25, 23.) Amen.

A. Kociper.

Priložnostni govori.

Sv. Rešnje Telo.

II. O čudežih, ki se vedno godijo v najsv. zakramentu.

Glej, jaz ostanem pri vas vse dni
do konca sveta. Mat. 28, 20.

Plitva človeška pamet ne more umeti skrivnosti presvete Trojice; kdo bi mogel razložiti, da je en Bog v treh osebah? Da je Bog Oče na duhovni način rodil Boga Sina in sicer od vekomaj, kako Bog sveti Duh izhaja od Boga Očeta in Sina od vekomaj? Ravno tako se ne dá umeti skrivnost najsvetejšega zakramenta, kako se bitje kruha in vina spremeni v bitje Telesa in Krvi Jezusa Kristusa, tako da vnanje podobe ostanejo brez notranjega bitja? Kako je Telo Kristusovo nerazdeljivo celo v celem in celo v vsakem delu? Kako je eden in isti Kristus v eni podobi in v vseh obenem tukaj in v Rimu in na vseh krajih pričujoč?

Dasi tudi tega ne razumemo, smo vendar dolžni verovati; kajti, ko bi Bog ne mogel kaj večjega storiti, kakor kar umemo, ne bi bil Bog. Ravno to je zmaga naše vere, da s spoštovanjem v ponižnosti podvržemo svojo pamet Bogu, ki se nam razodeva, in verujemo to, kar navidezno nasprotuje naši pameti in počutkom.

Zato se vera predstavlja v podobi veličastne device s krono na glavi in z zlato verigo v roki, v kateri drži vklenjenega kneza in pod nogami je petero ubitih vojakov. Krona pomeni, da je vera kraljeva čednost. Vjeti knez na zlati verigi je naš razum, kateri se vendar podvrže službi Kristusovi, akoravno je knez med dušnimi močmi. Petorica mrtvih vojakov pa je petero naših počutov, ki v skrivnosti naše vere ležijo kakor mrtvi. A ker nam je to skrivnost Bog razodel in sveta cerkev, zato jo verujemo brez obotavljanja. — K našemu lastnemu poučenju hočemo danes po možnosti razpršiti dvome gledé vednih čudežev v najsvetejšem zakramentu, kateri mučijo našo pamet. — Predno pa pričnemo, pobožno vzdihnimo: „Bodi češčen in hvaljen najsvetejši zakrament zdaj in vekomaj. Amen.“

I. Bitje kruha in vina se popolnoma uniči.

Prvi čudež, ki se vedno godi v najsvetejšem zakramentu, je v tem, da se po posvečevalnih besedah, katere mašnik izgovori nad kruhom in vinom, resnično in bistveno sv. Telo in Kri našega

Gospoda Jezusa Kristusa postavi namesto bitja kruha in vina. To resnico potrjujejo občni cerkveni zbori, njo poveličujejo izreki vseh svetih cerkvenih očetov in mnogobrojni čudeži.

Kdo pa dela ta čudež? Tisti, o katerem pobožni Job govori: *On dela velike, nerazumljive reči, katerih ni števila.* (9, 10.) Po posvečevanju kruha in vina ni to, kar je bilo poprej kruh, več kruh, in kar je bilo poprej vino, ni več vino; kajti vse bitje kruha se je spremenilo v bitje Telesa Kristusovega, in vse bitje vina v bitje njegove Krvi. Kako li se to zgodi, ker naše oči nobene spremembe ne opazijo? Odgovorim: *Rekel je, in bilo je; zapovedal je, in bilo je vstvarjeno* (ps. 32, 9.). Kdor se s tem odgovorom ne zadovolji, mu hočem stvar s priliko razjasniti. Zgodilo se je že, da je strela udarila v zaprto denarnico, denar je popolnoma uničila, pa denarnice ni poškodovala; zgodilo se je, da je strela udarila v posodo z vinom; posode ni poškodovala, vino pa popolnoma usušila. — Na Lemnu, otoku v agajskem morju, so ženjice pod hrastom južinale; kar jih zadene strela. Našli so jih pozneje v ravno takem položaju, v katerem so bile pri južini; ena je bila, kakor bi hotela jesti, druga piti, tretja se smejati. Mrtve sicer so bile živim popolnoma podobne. (Cardanus Var. hist. lib. 8, cap. 43.) Glej, ljubi kristijan, strela povzroči na zadetih rečeh take čudovite spremembe, da ne spremeni vnanje podobe, znotranje bitje pa uniči. Če me vprašaš, kako li je mogoče, da kruh in vino v najsvetejšem zakramentu zgineta, zunanje podobe pa ostanejo, te jaz vprašam: Kako pa strela vino usuši, posode pa ne poškoduje? Če Bog to more v kraljestvu narave, zakaj bi v kraljestvu milosti ne mogel? Če je Bog nebeškemu ognju podelil tako čudovito moč, zakaj bi je ne podelil božjim besedam, katere izgovori mašnik pri povzdigovanju? Ali ni bila čudovita moč, katero je Bog podelil Mojzesu? Vrgel je palico na tla, in palica je postala kača, in prijel je za kačo in bila je zopet palica? Ni li bila v Egiptu reka Nil nagloma spremenjena v kri? Če je beseda božjih služabnikov v starem zakonu bila tako močna, da je stvarjene reči spreminjala, ne bo li beseda Kristusova imela moči spreminjati kruha v presveto Telo in vina v presveto Kri Jezusa Kristusa? Če je Bog reči, katerih ni bilo, vstvaril iz nič, zakaj bi tistih, katere so, ne mogel spreminjati v kaj drugega? Ni bilo nebes ne zemlje in *Bog je rekel, in bila so.* Bil je kruh in bilo je vino; to, kar je že bilo, se je spremenilo v Telo in Kri Jezusovo. Zakaj? *Bog je rekel in bilo je.*

Leta 1370. je podkupil Jonatas, zelo bogat žid v Enghien-u, mestu v Henegavu, drugega žida, ki se je bil dal krstiti, z imenom Janez, da mu je prinesel posvečene hostije. Janez se prikrade v cerkev sv. Katarine, vlomi v tabernakelj in prinese judu ciborij s 16 posvečenimi hostijami. Le-ta je bil zelo vesel, češ, zdaj imam Boga kristijanov v svoji oblasti, pokliče ženo, svojega sina in še nekaj drugih judov, in premetuje s posmehovanjem ciborij po mizi. Pa kazen božja ga je zadela še tisto noč. Prišli so neznani roparji, odnesli mu veliko denarjev, njega pa umorili. Žena in sin, katerim se je posrečilo rešiti se, sta v strahu pred novo nesrečo nesla ciborij s svetimi hostijami v mesto Brüssel in ga oddala, judom. Le-ti so na veliki petek vzeli ciborij seboj v sinagogo, so sv. hostije po mizi raztrosili in s šivankami zbadali — in glej iz sv. hostij je začela teči kri. Navzoči judje vsi preplašeni pokličejo neko krščeno judinjo in jo prosijo, naj te skrivnosti kristijanov hitro odnese, kamor hoče. Le-ta je bila tisto noč s takim strahom navdana, da je drugi dan župniku vse razodela. Tisti čas je kraljeval v Brüssel-nu kralj Vencelj, kateri je vse pri tej oskrumbi prizadete jude dal pomoriti. Od teh oskrunjenih svetih hostij so še zdaj tri, v zlati in z dijamanti okrašeni monštranci v cerkvi sv. Gadule v Brüssel-nu shranjene in se vsako leto nosijo v slovesnem sprevodu. L. 1871. se je tega sprevoda udeležilo 30.000 kristijanov v veliko jezo prostozidarjev, kateri te velike slovesnosti niso mogli zabraniti. (Ott. Euchar. pag. 244.)

II. Podobe kruha in vina ostanejo brez pravega bitja.

Drugi čudež, ki sledi iz prvega, je ta, da zunanje podobe, t. j. velikost, barva, duh in okus, čeravno je bitje kruha in vina uničeno, ostanejo, pa brez podlage. Na kaj pa so te zunanje podobe navezane? Ne na vino, ne na kruh, ker ga ni, ne na telo Kristusovo, ker to nima ne barve, ne duha, ne okusa; to ravno je drugi božji čudež v tem zakramentu. Vidi, ukusi in otipa se kruh in vino, pa ni kruh, ampak Telo, ni vino, ampak Kri Jezusa Kristusa. Naš pogled, okus in tip mislijo, da je kruh in vino; pa motili bi se, če bi se ne dali poučiti od sv. vere.

Ko je stari očak Izak čutil, da se mu bliža smrt, je poklical starejšega sina Ezava in ga prosil, naj mu dobi divjačine, od katere naj mu pripravi jed, katero ima on najrajši; potem ga hoče blagosloviti. Ko se Ezav poda na lov, pokliče mati Rebeka mlajšega sina Jakoba, ga obleče v Ezavo obleko, dene okolu njegovih rok in vratu kozličkovo kožo in mu zaukaže, naj hitro nese očetu pripravljeno jed. — In tako so se počutki starega Izaka motili. Pogled ga je motil, ker je bil slep; motil ga je duh, ker je imel duh obleke svojega prvorojenega sina pred seboj; motil ga je

okus, ker se mu je zdelo, da uživa jed, pripravljeno od divjačine; motil ga je slednjič tip, ker je otipaje s kozličkovo kožo obdane roke Jakobove mislil, da ima kosmatega sina Ezava pred seboj. Samo glas ga ni motil, kajti rekel je: *Glas je pa glas Jakobov.* (Gen. 27, 22.) Ravno tako nas v najsvetejšem zakramentu motijo počutki, samo glas nas pouči, da moramo besedi Kristusovi verovati in tej veri ponižno slediti. (Marchant. Candelabr. 4. lect. 2.)

Zakramentalne podobe so torej, ker so ločene od vsega bitja, takorekoč sveto zagrinjalo, za katerim je skrito Najsvetejše, božja in človeška natora Kristusova, — so ob lak, ki božje veličastvo zakriva, dokler živimo, enkrat pa do njegovega gledanja pridemo, — so slednjič s e n c a, ki zakriva žarke nebeškega solnca, katerega prave podobe bi zdaj naše oči ne prenašale.

Ti me vprašaj: „Če se zakramentalne podobe razdelijo, se li razdeli tudi Telo Kristusovo? Odgovorim: Nikakor ne; kajti Telo Kristusovo je nerazdeljivo, je celo v celi hostiji in celo v vsakem najmanjšem delu. Če razlomim svete podobe v tisoč delov, je v vsakem celi Kristus pričujoč. To se dá nekoliko pojasniti, če se pripodobi zrcalu. Če se zrcalna gladina razlomi v tisoč delov, se v vsakem kosu obenem vidi cela podoba našega obraza; ali če se pripodobi človeškemu glasu. Besedo mojih ust lahko tisoč ljudi sliši, vsak jo bo slišal celo, ne pa polovico.

Bilo je za časa, ko so takozvani Hugenoti, kateri so bili odpadli k protestantski veri, po celem Francoskem provzročili veliko verskih homatij in bojov. V neki verskozvesti, katoliški vasi se je v tistem času vršil velečasten sprevod na sv. Rešnjega Telesa praznik. Sprevod se je vršil memo malega gozda, lastnine neke hiše, katere prebivalci so vsi odpadli od katoliške vere k protestantizmu. Neki človek je bil za potom v grmovju skrit in je z nabasano puško meril na duhovnika, nosečega presv. Rešnje Telo. To zapazi neki katoličan in se mu dozdeva, da ta hudobni človek meri s puško naravnost na sv. Rešnje Telo, katero hoče prestreliti. Misli si: ta nečast se Najsvetejšemu ne sme prigoditi, zato hitro skoči iz vrste in se vstopi v sredo med najsvetejši zakrament in hudodelnika, češ, naj rajši mene zadene; puška počí in junaški katoličan se zgrudi od kroglje zadet pred noge duhovnikove. Smrtno sicer zadet, je vendar še živel. Duhovnik mu dá na mestu odvezo, potem vzame iz monštrance sv. hostijo in mu jo podeli, rekoč: „Moj sin, ti si vreden tukaj na mestu prejeti sv. Rešnje Telo, katero mi tu očitno častimo.“ — Tako je umrl

mučenik presv. Rešnjega Telesa z najsvetejšim zakramentom v srcu. (Kathol. Miss. Bl. str. 33, 1885.)

O da bi tudi mi imeli tako živo vero v pričujočnost Jezusovo v tem zakramentu, pa tudi toliko spoštovanja in ljubezni do njega, koliko milosti bi prejeli od Boga. Amen. *Fr. Hrastelj.*

III. O pogojih, pod katerimi se sv. obhajilo s koristjo in blagoslovom prejema.

Kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj.

Jan 6, 59.

Naj solnce še tako prijetno sije na nebu, v sobo, katera je zaprta z zastori in zagrinjali, ne bo prisijalo. Naj studenčnica še tako bistro teče, si vendar tisti, ki je prelen, da bi jo zajemal, ne bo pogasil žeje.

Najsvetejši zakrament je solnce, ki s svojimi žarki razsvetljuje duše, pa nikakor ne tistih, ki brez priprave, brez pobožnosti, lahkomišljeno in mlačno prejmejo ta presv. zakrament in tako zabranijo njegov vpliv. Najsvetejši zakrament je studenec, ki teče k večnemu zveličanju duš, mlačnim pa in lenim nič ne pomaga, to je tistim, ki radi duhovne lenobe le redkokdaj pristopijo k tej angelski gostiji ali to celó od leta do leta odlagajo. Če hočemo sv. obhajilo prejemati z velikim blagoslovom, da nam bodo mali grehi oduščeni, da bomo z nebeško modrostjo napolnjeni, da nas bo storilo skušnjavam nasproti nepremagljive, z eno besedo, da si pridobimo večno življenje, moramo sodelovati, moramo prvič vredno, drugič pobožno, tretjič pogosto prejemati sv. obhajilo. — Predno pa o tem govorimo, pozdravimo Jezusa, rekoč: Bodi češčen in hvaljen najsv. zakrament zdaj in vekomaj. Amen.

I. Vredno sv. obhajilo. — Glejte tukaj spovednice! Tu se operejo duše vseh madežev, tu se morajo grehi spovedniku spovedati in po zakramentalni odvezi izbrisati; kajti nikdo se ne sme podstopiti v stanu smrtnega greha zaužiti to nebeško hrano. In vendar so taki, ki to storijo, kliče sv. Anzelm. (S. Anselm. in 1. Cor. 11.) To so tisti, ki iz sramežljivosti pri spovedi zamolčijo kak smrtni greh, jezo in sovraštvo do svojega bližnjega ohranijo v svojem srcu, po krivici pridobljenega blaga ne povrnejo, ali hitro po zadobljeni odvezi, morda celó tisti dan padejo v stare smrtne grehe.

Kolikorkrat kdo po prejemu tega najsvetejšega zakramenta zopet pade v tiste grehe, tolikrat potrdi obsodbo svojega pogubljenja, kajti ti grehi so znak velike nehvaležnosti in nezvestobe. To nam pričuje sv. pismo.

V drugem letu po izhodu iz Egipta je jelo izraelsko ljudstvo hrepeneti po loncih polnih mesa v Egiptu in je godrnjalo zoper Boga in siloma meso zahtevalo. Bog je prošnjo Izraelcev uslišal, kajti od vseh strani so prepelice priletele v šotore; pa zdajci se je *vnel srd Gospodov nad ljudstvom in jih pokončal s veliko morijo in je imenoval ta kraj grobe poželjivosti.* (Num. 11, 33. 34.) Izraelsko ljudstvo je že tretji dan po izhodu iz Egipta, ko je prišlo v puščavo, zahtevalo meso iz Egipta in godrnjalo zoper Boga, zakaj ni bilo od Boga kaznovano? Nato odgovarja sv. Ciril Aleksandrijski (S. Cyrill. Alexand. liber 3. in Joan. cap. 34.): „Brez dvoma je bil prvi greh lažji, drugi pa težji; kajti Izraelci pred prvim grehom še niso okusili mane, sladkega nebeškega kruha, katerega so pred drugim grehom že užili. Meso zahtevati in se božji volji zoperstavljeni pred uživanjem mane, je še prenesljiva hudobija; a to storiti po zaužiti nebeški hrani, je bil greh, ki je zaslužil najhujšo kazen. Tega svetopisemskega zgleda ni treba na široko razlagati. Mana je bila predpoda najsvetejšega altarnega zakramenta. Kdor se po prejemu te nebeške hrane predrzne svoje stare grehe ponoviti, kar Bog obvaruj, se veliko hujše pregreši, kakor s prvimi.

II. P o b o ž n o s v. o b h a j i l o. — Drugič je treba vso skrb na to obračati, da pobožno prejmemo sv. obhajilo. Ko je božji Zveličar pri zadnji večerji postavil zakrament presv. rešnjega Telesa, je dobro vedel, da bo v marsikateri cerkvi v bornem tabernaklu zaprt, da še večna luč ne bo vedno gorela, da ga ne bodo verniki obiskovali, nekateri ne bodo nobenega spoštovanja kazali do njegove pričujočnosti, drugi ga božjeropno prejemale, cerkveni roparji bodo celo vzemši svete posode, svete hostije po tleh metali; vse to je vedel, in vendar je postavil najsvetejši zakrament, dobro vedoč, da ga bodo vendar nekateri kristijani vredno in prav pobožno prejemale, kar mu bo v večje veselje, kakor so mu vse oskrumbe v žalost.

Leta 1866. je v naši Avstriji radi vojske nastala kolera, ki je zahtevala marsikatero žrtev. Na kolero je obolel tudi rokodelski učenec, petnajstletni mladenič, kateri je bil prišel obiskat svojo mater. Duhovnik tiste župnije je ravno tisti dan prevedel več za

kolero bolnih oseb. Ko se je ravno vračal proti domu, ga pokličejo k temu mladeniču in mu povedó, „da kar koprni po sv. obhajilu“. In v resnici je koprnel. Veselje bolnikovo, ko je duhovnik stopil v hišo s sv. popotnico, je bilo toliko, da so se mu oči razsvetile, roke vkljub nezmernim telesnim bolečinam na prsih sklenile; vzdignil se je v postelji, molil najsvetejši zakrament in se glasno zahvalil duhovniku, da mu je prinesel sv. popotnico. Pa napadi kolere so se tako hitro drug za drugim ponavljali, da sta se ubogemu bolniku mogla podeliti samo zakrament pokore in sv. poslednjega olja. To je bila trda skušnja za bolnika; neprenehoma se je iz njega trgalo, zato mu ni bilo mogoče svetega obhajila prejeti. Ves žalosten reče: „Velečastni gospod, ne zapustite me, ne odnesite mi Zveličarja, ostanite pri meni.“ Duhovnik je občudoval bolnikovo pobožno ljubezen do presv. zakramenta, kateri se je pri vseh svojih bolečinah srečnega štel, da bi Zveličar pri njem ostal, da bi bila bolestna soba božji tabernakelj. Duhovnik ostane in bolnika tolaži. Celi dve uri so se ponavljali napadi kolere. Poln hrepenenja je gledal bolnik proti mizi, na kateri je ležala sveta hostija, pa bil je potrpežljiv, kakor jagnje. Še-le proti enajsti uri ponoči so napadi jenjali, sveta želja se mu je spolnila, sprejeti je mogel brez nevarnosti sv. obhajilo, in sprejel ga je z izvanredno pobožnostjo, katera je čut hvaležnosti do Jezusa še povzdignila. Napadi so čisto nehali, mladenič ni umrl, ljubi Zveličar je svojega gorečega častilca ozdravil. (Fischer, Priprava k sv. obhajilu, III. zvezek, str. 61.)

O da bi tudi mi s tako gorečnostjo k mizi Gospodovi pristopali, kolikih milosti za dušo in telo bi si izprosili od Zveličarja.

III. P o g o s t o s v. o b h a j i l o. — Da ne izgubimo gorečnosti in pobožnosti do najsvetejšega zakramenta, nam je treba pogostoma prejeti sv. obhajilo.

Bog je Mozesa poučil, kako naj napravi in okraši sveti šotor; tako mu je zapovedal postaviti tam mizo z zlatom prevlečeno, da se nanjo položijo kruhi obličja. (II. Moz. knj. 25, 30.) Takih hlebov kruha je bilo dvanajst. Miza pa je bila samo dva komolca dolga in en komolec široka. Na to zlato mizo je bilo položenih dvanajst kruhov obličja in sicer ne kruh pri kruhu, temveč po šest kruhov drug na drugem in zopet po šest kruhov drug na drugem. Zakaj ni bil kruh pri kruhu, ampak kruh na kruhu? Zato, ker je Bog hotel, da se kruhi ohranijo gorki, kar se lažje zgodi, če se kruh položi na kruh. Cerkveni učenci, sv. Hieronim, Ciril in Janez Damaščan trdijo, da so bili ti kruhi obličja predpoda najsv. zakramenta. (Apud Barz. Serm. 62. n. 23.)

(Konec prihodnjič.)

Fr. Hrastelj.

Neizmerna, nenadomestljiva izguba je zadela Slovence. Dne 24. marca t. l. je v Gorici v Gospodu zaspal Njega Eminencija, prevzvišeni gospod

Dr. Jakob Missia

svete rimske cerkve kardinal-presbiter pri sv. Štefanu na Monte Coello, metropolit in knez nadškof goriški, bivši knezoškof ljubljanski,

rojen 30. julija l. 1838. na Moti v župniji sv. Križa pri Ljutomeru.

Njemu, ki je duševno prerodil in pomladil ljubljansko in goriško škofijo, ki je z apostolsko gorečnostjo branil pravice sv. cerkve v Avstriji, ki je bil zaradi svojega jasnega uma in svetega življenja poklican — prvi izmed Slovencev — v najčastitljivejši zbor, kar jih ima širni svet, v zbor kardinalov svete katoliške cerkve, mora vsak Slovenec ohraniti iskreno hvaležno srce. Zato tudi v nastopnem objavljamo misli prisrčnega govora, s katerim se je presvetli knezoškof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič poslovil pri pogrebu na sv. Gori od nepozabnega pokojnika.

Stojimo, tako nekako je govoril Presvetli, pri odprtem grobu očeta, prijatelja. Duhovni oče je bil rajni vernikom dveh škofij, ljubljanske in nadškofije goriške, in prijatelj nekaterim izmed nas. Zato smo žalostni, morda celo solznih oči. Saj je celo naš Gospod jokal, ko mu je bil umrl prijatelj Lazar iz Betanije.

A kristijanje smo. Zato se moramo tolažiti, kakor nas uči Bog sam. „Blagor jim, govori sv. Duh, ki v Gospodu zaspé, ker njihova dela gredó za njimi.“

Rajni kardinal so zaspali v Gospodu. Ko so umirali, so še prejeli sv. odvezo in sv. poslednje olje. Na smrt so bili vedno pripravljeni. Zato gredó sedaj tudi njih dobra dela za njimi. In koliko dobrega so storili v svojem življenju! Koliko so dobrega prosili, želeli, mislili sv. cerkvi in svojim vernikom, bdeč skoro vsak dan pozno v noč! — Te noge, ki sedaj počivajo v krsti, so jih nosile po naših hribih in planinah, koder so kot dober pastir prinašali zveličanje vernikom svojega naroda.

Te roke so tolikokrat delile telesni in duhovni blagoslov, podpore revežem in duhovne dobrote vsem vernikom.

Ta jezik se je tolikrat razlegal po vaših cerkvah, vas klical in vabil, da hodite po „potih Gospodovih“.

To srce je gorelo ljubezni do Boga in do vaših duš, da je naposled otrpnilo.

Sedaj pa izročam truplo visokega rajnika v varstvo čč. oo. frančiškanov, priprošnji Marije Device, ki jo je ljubil kot svojo mater, usmiljenju presv. Srca Jezusovega, ki je je goreče častil. Saj takoj prvo leto, ko je prišel v Gorico, je posvetil goriško nadškofijo temu presv. Srcu. Trdno upam, da bode naš kardinal sodnji dan v poveličanem telesu prišel pred večnega Sodnika ter od njega prejel bogato plačilo za svoja dobra dela.

Pogled na slovstvo.

1. *Uvod v biblijske zgodbe nove zaveze.* Spisal dr. Jožef Lésar, profesor bogoslovja, knezo-škofijski konzistorijalni svetnik itd., v Ljubljani. Z dovoljenjem preč. kn.-šk. lavant. ordinarijata z dné 14. febr. 1902. Ponatis iz „Voditelja“. V Mariboru, 1902. Založilo uredništvo „Voditelja“. Tisek tiskarne sv. Cirila. Dobiva se v „Katoliški Bukvarni“ in pri gosp. pisatelju, izvod po 3 K. — Skromno slovensko bogoslovno slovstvo je dobilo s tem „Uvodom“ lep prirastek trajne vrednosti. V pomenu in obsegu, v katerem se rabi latinska beseda „*introductio*“, je „*uvod*“ pri nas manj znana beseda. Pa tudi kot prestavo latinske besede „*introductio*“ v njenem znanem širokem pomenu moramo ta „*Uvod*“ sprejeti še v širjem pomenu, ker pisatelj n. pr. v tem uvodu v biblijske zgodbe nove zaveze obširno (od strani 69. do 86.) popisuje dogodke, ki so se vršili po rimsko-judovski vojski (od l. 70—100), vojne pod Trajanom (od l. 115—117) in veliki upor pod Hadrianom (132—135). Pisatelj nam je hotel namreč podati natančno in pregledno sliko o legi, imenih in razdelitvi svete dežele ter o versko-nravnem in političnem stanju judovskega ljudstva ob Kristusovem času, odnosno prva desetletja po Kristusovem času, v kolikor so v tesnejši zvezi z biblijskimi zgodbami in le-té oziroma prerokovanja, zapisana v le-teh, dopolnjujejo. Slika teh razmer je res mojstersko dovršena. Knjigo moramo le hvaliti. Lepa njena prednost je zlasti njena preglednost, kakršne često pogrešamo v drugojezičnih podobnih delih. Knjiga je nastala iz predavanj, ki jih je imel gospod pisatelj kot profesor biblije nove zaveze v ljubljanski bogoslovnici, kajpada zdaj skrbno sestavljenih, lepo opiljenih, urejenih in spopolnjenih po najnovejših tozadevnih spisih. Zató bo izvestno najbolj prav prišla bogoslovcem. Lahko se bo rabila kot njih učna knjiga. Po velezanimivi vsebini pa bo prav prišla in ugajala tudi neduhovskim katoliškim Slovincem. Pisana je v zelo lepem, čistem, pravilnem jeziku. Slog je jako prikupljiv, gibčen in vsebini primeren. — Ker je znana marljivost učenega gospoda profesorja, smemo upati, da nam bo kmalu obogatil naše strokovno bogoslovno slovstvo z novim podobnim delom.

Dr. M. P.

2. *Marjetice*, nabrane nežni mladini. Uredil in založil Alojzij Merhar. V Ljubljani. Tiskala Katoliška tiskarna. 1902. Cena broširanemu izvodu 30 kr. — V knjigah in knjižicah, ki jih ni napisal posamičen pisatelj, ampak krog pisateljev, se vidi najjasneje, kako različno je razdelil ljubi Bog talente človeškemu umu. Umetniška nadarjenost je neprecenljiv dar božji, ki se ne dá ne priučiti ne prisiliti. Kogar ni poljubil genij, ostane krpar svoj živi dan. — Pred nami leži prvi — upamo, da ne zadnji zvezček „*Marjetic*“. Povezali so jih v ličen šopek štirje gospodje ljubljanski bogoslovci. Tópot samo štirje, a zato tem nadarjenejši pisatelji. Vnanja oprava knjižice pač nekoliko zaostaja za ono „*Pomladnih glasov*“ — a zdi se, da se ta vnanja preprostost tembolj zлага z naslovom. A. Merharjeve „*Škrjančkove pesmi*“ so pristna pomladnosveža poezija. Ko človek prvič bere te drobne slike, se mu zdé lahne igračke; a ko jih prečita drugič, tretjič . . ., vidi, da niso trenutno nametani na papir, ampak skrbno proumljeni. In ta ljubki navadni ton, ta otroška dikcija — saj jih mora že ta preprostost priljubiti

otroškemu srcu! A. Merhar je res mojster-slikar v pesništvu. S par izrazitimi potezami jasno predstavi čitatelju osebo in nje značaj, kakor mu živi v duši. Njegov Slavko, Jožko, Milko . . . so kot dovršene pastelne ali akvarelne slike polne solnčnega soja, polne življenja. „Pod milim nebom“ — otroške pesmi z resnobnimi ali šaljivimi refleksijami — zaslužijo v polni meri isto pohvalo. „Citrončkove pravljice“ so dokaz, da A. Merhar ni samo vrl pesnik, ampak tudi kratkočasen pripovednik. Opis je tako mičen, da poučna tendenca pro-seva komaj opazno. Imenovanim delcem tudi slovnica nima kaj očitati. — Ponekod smo pač v pesmih pogrešali pazljivosti v stavljenju naglasa. Na str. 3. je na „pél“ naglas nepotreben, istotako na str. 6. trije klicaji. Na str. 17. bi bil potreben naglas na „rumené“ in na str. 24. „gorá“. — Pavel Perko priobčuje tri povestice. Krasno je pisana zlasti druga „Ujet . . .“ Kar hipno — kot s tistim kolesom vred — smo sredi usodnega zamotka. In tisti opis med upom in strahom otroške duše! Čast pisatelju! — „Lepa in nedolžna“ bo zlasti ugajala ženski mladini. „Zibelka“ je uvrščena sicer prva med povestmi, vendar ne prekaša drugih. Tudi naslov „Zibelka“ nam ne ugaja, ker ni kaj prida v zvezi z vsebino. „Korošica“ je bil nadevek (str. 46), in ni verjetno, da bi ga bila rabila tudi učiteljica (str. 59). Pred „in“, ki veže stavka različnih osebkov, se mnogokrat pogreša vejica. „Zamanj“ nam je prišel tu prvič pred oči. Obliki „razun“ (str. 46) je napisal Levec smrtno obsodbo. „Vstaviti se“ in „vtolažiti se“ ni pravilna pišava. „Z upanjem se je spravil na okno“ je nevkretno povedano. — Fr. K. s. Stržaj opisuje vesele in žale dožitke dveh junakov „na Godičevem pašniku“. Slogu in zamotku se vidi da je pisatelj vaje peresa. Neprisiljeno je v — sicer žalostno — enoto združeno „petje“ piščalke, kósa in šibe. — Bolj kot nameček moramo smatrati sličico „Lz ljubezni“. Snov je že močno obrabljena, a zgledov požrtvovalne ljubezni do bližnjega v današnjih sebičnih časih ni kmalu preveč. Fr. Stržaj piše prikupen, skrbno očiščen slog. „Stikati“ (str. 68), „vstaviti se“ (str. 71), „vpreti se“ (str. 72), „vdajala“ in „udirala“ (str. 131) bi težko obstalo pred slovniškim sodnim stolom. — Fr. Orehek nam je nov pisatelj — vsaj pod tem imenom — na mladinskem slovstvenem polju. Kaj naj rečemo o njegovem „Pepčku-poniglavčku“? Spočetka smo pač menili, da je priimek „poniglavček“ zanj skoro premil, a konec nas je prepričal, da je nosil dečák vseeno zdravo jedro v raskavi lupini. Historijam o strahovih smo v mladinskem slovstvu rajši nasprotni. A tu je vrlo zadeta srednja pot. Jezik je pa v tem spisu pač za spoznanje okornejši. Glagol je mnogokrat pomaknjen preveč h koncu stavka. „Čutil se je prizadetega“ (str. 106), „pohvalili so ga proti stricu“ (ibid.), „iz paglavca napraviti pridnega dečka“ (str. 109), „spehan sem bil in ves iz sebe“ (str. 116), „strah se je vsedel (recte: usedel) na dušo“ (str. 122) — ni domače povedano. Tudi dedova osornost na str. 113. ni prav utemeljena.

Nalášč smo podrobneje kritikovali „Marjetice“, da se nam ne bo očitalo, da hvalimo vsevprek, kar se izda intra muros. Prepričani smo, da je to koristno pisateljem in v vspodbudo kupovalcem. Duhovskim gg. sobratom, zlasti gg. katehetom, najgorkeje priporočamo „Marjetice“ v razširjenje med mladino; mladim pisateljem pa kličemo: Naprej! Od marjetic — do rož!

Jos. Volc.